

Odgovori na zaprimljene obrasce za sudjelovanje u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina (u danjem tekstu SPK)

Obrazloženje:

Nositelj izrade akta/dokumenta je Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju Grada Labina, a stručni izrađivač studije je Institut za turizam, Zagreb.

Savjetovanje s javnošću provedeno je u razdoblju od 1. kolovoza do 31. kolovoza 2018. godine. Nacrt prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina (u danjem tekstu dokument PK) bio je dostupan na internetskim stranicama Grada Labina¹, a pismena očitovanja zainteresirane javnosti su predavana putem obrasca za sudjelovanje u postupku savjetovanja s javnošću i slana putem e-mail² pošte kontakt osobi: Jasmini Milanović Ružić, v.d. pročelnice UO za poslove Gradonačelnika, Gradskog vijeća i opće poslove.

Tijekom savjetovanja zaprimljeno je 11 pismenih očitovanja od kojih se veći dio odnosi se na nezadovoljstvo postojećim stanjem, nezadovoljstvo planiranim stanjem, navodno netočnim podacima, pozivanje na dokumente višeg reda, i dr. Prihvaćene su sve one primjedbe koje se odnose na određene ispravke u SPK kao i primjedbe koje se odnose na plaže, plažni kapaciteti, prirodne plaže i sl.

Briga o prostoru kao i poboljšanje postojećeg stanja zamijećena je kod svih podnositelja primjedbi, prijedloga i upita. Pitanje daljnjeg razvoja Grada Labina kao i razvoj turizma svakako je osjetljivo pitanje te mu se treba posebno pažljivo pristupiti.

S obzirom da za neke podatke ne postoji točni statistički ili mjerljivi podatak u studiji se nije moglo udovoljiti, a neki ovise o zakonskim odredbama (npr. procjena utjecaja na okoliš i dr.) tako da se i takvim primjedbama nije moglo udovoljiti.

Napomena: u dokumentu SPK koje je dostupno na internetskim stranicama Grada Labina (<http://www.labin.hr/nacrt-prijedloga-studije-prihvatnih-kapaciteta-turizma-grada-labina>), a na koji su se davatelji primjedbi u pravilu referirali, uočena je pogreška pri numeriranju smjernica. Stoga se u odgovorima, ukoliko je unesena neka promjena u smjernicama iz Nacrta prijedloga (PDF¹), dakle u Konačnom prijedlogu, referiralo na oba dokumenta, radi lakšeg praćenja izmjena.

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 1.	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:	
Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta:	
Upravni odjel za prostorno uređenju, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja	
Salmir Mrkaljević	
1. Prometni aspekt – pa nije moguće da se pročita u ovom dokumentu da je Labin izvrsno povezan cestovno sa ostalim gradovima. Labin ima jednu cest za Pulu i jednu za Rijeku te kada je na njima neki zastoj dolazi do potpunog kolapsa. Izvršiti pritisak na županijsku vlast koja bi trebala proširiti	Više je kategorija i aspekata na koje treba obratiti pozornost. 2. Socijalni aspekt – pošto turizam <i>mora</i> osiguravati domicilnom stanovništvu bolji život i prosperitet, onda bi lokalna vlas trebala iznaći procese kako olakšati i oslobodite hotelske kuće od nekih nameta u zamjenu za osjetno povećanje plaća

¹ <http://www.labin.hr/nacrt-prijedloga-studije-prihvatnih-kapaciteta-turizma-grada-labina>

² jasminda.mr@labin.hr

<p>istarski ipsilon i na istok Istre što bi uvelike pridonijelo boljoj i bržoj prometnoj povezanosti Labina i Rapca. Puno gostiju se žali na stanje ceste čim se izađe iz tunela Učka na našu stranu. Obje ove ceste vode kroz naseljena područja što otežava prometovanje pogotovo u ljetnim mjesecima. Labin je i prvotno nepravedno izbačen iz cestovne infrastrukture te bi na tome trebalo ozbiljno poraditi i lobirati za svoj Grad.</p> <p>Proširavanje i obnavljanje cesta prema određenim mjestima (Prtllog i sl.) se mora izvesti u partnerstvu sa hotelskim kućama te privatnim iznajmljivačima na tom području pošto je to neophodno riješiti. Nači zajedničko rješenje jer zajednički interes itekako postoji.</p> <p>Parking – Rabac dolazi u obzir samo jedna garaža koja bi se naplaćivala te tako sama sebe isplatila sigurno u 5 godina ako ne i prije. Predložiti lokalnim firmama nacrt te ima dati prvenstvo izgradnje garaže i njene naplate ili koncesije prema lokalnim vlastima.</p> <p>Prometna kultura u Labinu – svi auti koji se nepropisno parkiraju trebaju biti kažnjeni od strane prometnih redara a ne da se kraj njih prolazi i pušta ih se na miru. Jedino na taj način, na žalost, naši će sugrađani početi poštovati prometna pravila i ponašanja. Isto naravno primjeniti u Rapcu tokom ljeta te će se tim naplatama napuniti gradski proračun koji se može preusmjeriti na gradnju garaže u Labinu (ili u Rapcu).</p> <p>4. Ekonomsko – poljoprivredni aspekt – treba pronaći pravi put kako bi hotelske kuće kupovale proizvode od lokalnih poljoprivrednika, stočara, ratara i slično. Iako cijenama nisu konkurentni sa Poljskom, Italijom i sličnim zemljama, treba se okrenuti domaćinstvima sa ovog područja i uvjetovati hotelijere da barem 15% svoje hrane uzimaju od lokalnih ljudi. Samim time štitimo i pospješujemo svoju proizvodnju i svoje ljude.</p> <p>Nagrađivati ljude koji na posao i sa njega idu biciklima, pješke ili javnim prijevozom te tima smanjuju gužve u gradu i ne zauzimaju prostor. Što se tiče Rapca organizirati prijevoz za radnike kako bi išli na posao i sa njega javnim prijevozom. Kada bi njime prometovalo 30 ljudi dvenvo to je opet 30 automobila manje u Rapcu.</p>	<p>zaposlenicima (prvenstveno lokalnom stanovništvu) jer ono podnosi sve promjene koje nosi turizam. Lokalno stanovništvo podnosi gužve, gusti promet, više cijene u sezoni, dijeljenje svog životnog prostora sa turistima i sl. Samim time bi se poboljšao odnos lokalaca prema gostima. Ne se odnositi prema domaćima kao prema građanima drugog reda, jer treba imati na umu da vanpansionsku potrošnju uvelike čine i kune koje dolaze iz džepova lokalnog stanovništva. Povećanjem plaća povećava se i potrošnja a samim time i otvaranje novih radnih mjesta. Bilo bi puno manje potreba za „stranim“ radnicima jer bi se privukli ljudi sa ovog područja. Samim time izbjegava se dosta konflikta kao što su različita razmišljanja zbog različitih mentaliteta i slično. Uvesti kartice za domicilno st. sa popustima na cijene (odličnu stvar je napravio Valamar za svoje zaposlenike sa karticom od 30% u svim objektima) što bi još više potaknulo ljude na dolazak u Rabac i potrošnju u njegovim objektima.</p> <p>3. Ekološki aspekt – zabraniti apsolutno prometovanje automobilima po šetnici u Rapcu. To opet mora biti rad prometnog redara i primjerenih kazni. Vlakići koji prometuju po šetnici bi trebali biti na plin ili slično što je ekološki prihvatljivije.</p>
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	04.08.2018.
<p>Ovaj komentar davatelja primjedbi se ni u jednom svom dijelu ne odnosi na sadržaj dokumenta SPK, nego iznosi svoja razmišljanja i sugestije kako riješiti određene probleme (promet, parking i sl.) i obraća se izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji odlučuje o prometnim aktivnostima i djelovanju na području koje je obrađeno.</p>	

<p>OBRAZAC sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina</p>
<p>Br. 2.</p>
<p>Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:</p>

Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta: Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja : 01.08.2018	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	<i>Silvano Vlačić</i> <i>Darko Martinović</i> <i>Tanja Pejić</i>
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	<i>KLGB, nositelj Silvano Vlačić (NEZAVISNI ZAJEDNO)</i>
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	<i>Silvano Vlačić</i> <i>Darko Martinović</i> <i>Tanja Pejić</i>
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	<i>Studija prihvatnih kapaciteta je nepotpuna jer ne obuhvaća sva turistička područja/naselja koja još nisu izgrađena, te kao takva ne može predstavljati vjerodostojan strateški dokument.</i> <i>Nije obrađena temeljna stvar naše turističke destinacije – kapacitet plaža. Smatramo da su kapaciteti naših plaža itekako premašeni pa se pitamo do kad ćemo i s čim biti atraktivni kao destinacija, ako nastavimo sa širenjem turističkih kapaciteta većih razmjera.</i> <i>Studija koristi zastarjele informacije i podatke koji ne mogu dati realnu sliku sadašnjeg stanja, tako ni smjernice za budućnost.</i> <i>Studija nije u funkciji održivog razvoja jer za zaštićena područja (značajni krajobraz) ne propisuje obvezu izrade procjene utjecaja na okoliš s obzirom da se radi o velikim zahvatima za takvo područje.</i>

Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)

Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina, kao jedan od temeljnih strateških dokumenata održivog razvoja, trebala bi se bazirati na točnim podacima kako bi predstavila realnu sliku sadašnjeg stanja i dala kvalitetne smjernice za budućnost.

S obzirom na veliku važnost ovog dokumenta, ukazat ćemo na neke manjkavosti i nedostatke, uz napomenu da bi se trebale izvršiti korekcije svih informacija i zastarjelih podataka, čime će se omogućiti realnije sagledavanje problematike i donošenje ispravnijih preporuka i zaključaka.

U nastavku, za promatrani dokument koristimo kraticu "SPK" (Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina) te u zagradi brojeve (stranice dokumenta u PDF obliku). Kosim slovima označeni su citati iz studije.

1. NEODGOVORNO I NEPOTPUNO SAGLEDAVANJE PROSTORA KAO CJELINE

SPK (143/147): "S obzirom na složenost prostora Grada Labina procjena održivog prihvatnog kapaciteta u ovoj Studiji rađena je na razini četiri različita turističkih područja Grada Labina: za Rabac, grad Labin, TRP „Prklog 1“ i TRP „Prklog 2“.

S obzirom da studija iznosi smjernice za održivi razvoj turizma GRADA LABINA, smatramo da je neodgovorno sagledavanje prostora izuzimanjem drugih turističkih područja.

Temeljem "Odluke o donošenju Prostornog plana Istarske županije" te usporedbom planova iz 2011.g. i 2016.g. dajemo ovaj tablični prikaz radi jednostavnijeg praćenja.

BR.	POLOŽAJ	STATUS IZGRAĐENOSTI PODRUČJA	VRSTA GRAĐEVINE	VELIČINA HA	KAPACITET / POSTELJA
GODINA 2011 / max smještajni kapacitet je 15.000					
1.	MASLINICA - Oliva	postojeće	hoteli, kamp	78	3.900
2.	GIRANDELA	postojeće	hoteli, turističko naselje	102	5.100
3.	PRKLOG	postojeće	turističko naselje	1	50
				SVEUKUPNO (Labin)	181
GODINA 2016 / max smještajni kapacitet je 18.500					
1.	MASLINICA - Oliva	postojeće	hoteli, kamp	30	3.600
2.	GIRANDELA	postojeće	hoteli, turističko naselje	66	7.900
3.	DUGA LUKA	neizgrađeno	turističko područje	1	50
4.	PRKLOG 1	neizgrađeno	hoteli, turističko naselje	6	450
5.	PRKLOG 2	neizgrađeno	hoteli, turističko naselje	7,6	380
6.	MALI KOSI	neizgrađeno	turističko naselje	4,7	210
7.	ŠIKULI	neizgrađeno	hoteli, turističko naselje	5,1	400
				SVEUKUPNO (Labin)	120,4

Iz tablice je vidljivo da neizgrađena područja čine 24,4 ha na koja otpada 1.490 novih "postelja". Izuzimanjem iz promatranja neizgrađenih turističkih područja/naselja (Duga Luka, Mali Kosi, Šikuli – sveukupno 10,8 ha i 660 "postelja") studija prihvatnih kapaciteta gubi na svojoj vjerodostojnosti. Kao takva, nije potpuna niti može dati kvalitetne smjernice za razvoj turizma Grada Labina.

2. PROSTOR – "UZIMANJE" PROSTORA U SUPROTNOSTI SA STRATEGIJOM PROSTORNOG RAZVOJA RH

SPK (27/147): "U Strategiji prostornog razvoja RH kao relevantno načelo korištenja prostora navedeno je da prioritetne razvojne mjere treba usmjeriti na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta, odnosno njihovu obnovu, modernizaciju i podizanje kvalitete, a sam turizam potrebno je intenzivnije priklanjati primjeni okolišno odgovornih, zelenim koncepcijama razini pojedinih pružatelja usluga i cijelih destinacija, uvažavajući ekološki odgovoran razvoj kao jednu od njegovih temeljnih strateških smjernica (Strategija prostornog razvoja, 2017: 166)."

Daljnijim komentarima želimo ukazati na kontradiktornost zaključaka ove studije u odnosu na sva ograničenja (uska grla), kao i kretanje razvoja turizma Grada Labina koje je u suprotnosti sa Strategijom prostornog razvoja RH.

Novi turističke zone Prtlog 1 i Prtlog 2 jesu jedini preostali prostor uz obalu koji se želi iskoristiti.

Pobija se relevantno načelo gore spomenute strategije koja razvoj određuje u smjeru korištenja već zauzetog prostora i njegovo unapređivanje u otklanjanju ograničenja i podizanju kvalitete.

Ovakav razvoj koji se navodi u studiji je u suprotnosti sa navedenom strategijom po pitanju primjene okolišno odgovornih koncepcija, te ne uvažava ekološki odgovoran razvoj. U opasnoj je suprotnosti jer se razvoj ovog

područja temelji na neodgovornom pristupu u kojem se opravdavaju nove investicije bez procjene utjecaja na okoliš, s obzirom da se radi o značajnom krajobrazu i jedinom preostalom prostoru uz obalu.

Postoji opasnost i velika **vjerojatnost gubitka statusa značajnog krajobraza** ukoliko se ne pristupi jednoj od osnovnih studija valorizacije prostora, a radi se o **studiji procjene utjecaja na okoliš**. SPK (64/147): "No, najveće zaštićeno područje značajni krajobraz 'Labin, Rabac i uvala Prklog', u kojem su glavne atrakcije stari grad Labin sa svojim vizurama i dvije slikovite uvale Rabac i Prklog u njegovom podnožju, predstavlja važan prirodni resurs regionalnog značaja."

Iz ove rečenice iz studije očita je kontradiktornost. Ovdje se navodi značaj ovog područja kao važnog PRIRODNOG RESURSA REGIONALNOG ZNAČAJA. Kao takav, trebao bi podrazumijevati pažljiv i odgovoran pristup koji bez studije procjene utjecaja na okoliš to nije.

3. OGRANIČENJA (USKA GRILA) LABINŠTINE I VREMENSKI TERMIN PLANIRANIH AKTIVNOSTI

Smatramo da se za sva ograničenja koja se navode za naša područja treba odrediti vremenski termin rješavanja istih kako bi se podigla kvaliteta našeg područja prvenstveno kao destinacije za život a tek onda i kao turističke destinacije.

Slijedom toga, navodimo ograničenja i ukazujemo da studija ne može samo "pobacati" mogućnosti razvoja ovog područja u smislu odobrenja novih turističkih područja bez određivanja vremenskog rasporeda rješavanja postojećih ograničenja radi kojih su postojeća turistička mjesta već SADA manje atraktivna. Širenjem turističkih kapaciteta (uzimanjem novih prostora) stvaramo dodatni pritisak na sva ograničenja (uska grla) kojima se umanjuje kvaliteta uvjeta za život kao i atraktivnosti turističke destinacije.

Za RABAC se navode slijedeća ograničenja (uska grla):

- prometna infrastruktura, gdje je već sada osjetno premašen prihvatni kapacitet,
- prometne gužve u središnjem dijelu naselja oko gradske luke na rivi,
- problem ograničenih plažnih kapaciteta, zbog čega stanovništvo pa i turisti trpe velike gužve što smanjuje atraktivnost glavnog turističkog resursa,
- neadekvatno riješeno zbrinjavanje komunalnih i oborinskih otpadnih voda.

Za LABIN se navode slijedeća ograničenja (uska grla):

- komunalna infrastruktura (prvenstveno zbrinjavanje otpadnih voda),
- prometna infrastruktura (loše stanje lokalnih cesta, neodgovarajuće vođenje tranzitnog prometa, parkiranje, loše organiziran javni prijevoz),
- turistička ponuda koja se odnosi na neodgovarajuću strukturu smještajnih kapaciteta,
- nedostatak stručne radne snage velikim dijelom uvjetovan nepovoljnom dobnom strukturom stanovništva.

Zaključak iz studije: "Uz pretpostavku rješavanja navedenih problema, bilo bi moguće u srednjoročnom razdoblju značajno povećati istovremeni broj turista koji borave na području Labina za vrijeme glavne turističke sezone (do 50% u odnosu na maksimum iz 2017. godine), pogotovo na relativno atraktivnim a razmjerno slabo izgrađenim područjima naselja, ali vodeći računa o indeksu iritacije lokalnog stanovništva koji je danas još nizak."

Dakle, opravdava se povećanje turističkih kapaciteta u srednjoročnom razdoblju uz pretpostavku rješavanja navedenih problema. Srednjoročno razdoblje je širok pojam, a naša ograničenja traže velike investicije kao što ukazuju na velike probleme. Stoga smatramo neodgovornim opravdavati uzimanje novih prostora za širenje turističkih kapaciteta jer će se time ugroziti ugoda ove destinacije za život a problemi samo povećati.

Iz studije: "Prostorni kapaciteti omogućavaju daljnji razvoj turizma zbog nepostojanja značajnijih zaštićenih područja i već prisutne preizgrađenosti."

Potencijalne turističke zone Prtlog 1 i Prtlog 2 jesu dio značajnog krajobraza i kao takve jesu itekako značajne ne samo za Labin već i u regionalnom smislu. Nisu preizgrađene jer je tako osiguravao prostorni plan (prije izmjena iz 2012.g.) koji je ovaj prostor odredio isključivo za SPORTSKO – REKREACIJSKU ZONU. Nije dopustivo i nema opravdanja da se dopuštaju planirane aktivnosti (gradnja hotela) pod projekcijama Grada Labina bez detaljnijeg sagledavanja ovog prostora kroz okolišno i ekološki odgovoran pristup koji se ovdje zanemaruje i ignorira. U izmjeni prostornog plana se išlo prije izrade ove studije, što sada, unatoč manjkavosti ove studije, ukazuje na pogrešne odluke i preporuke izrađivača studije kojima se može ugroziti jedina zelena oaza, jedini prostor uz more koji imamo predajući ga za već sada prezasićenu obalu hotelima.

4. KAPACITETI PLAŽA

SPK (41/147): "Kroz definiranje poželjnih načina uređenja turistički pogodnih plaža, utvrđivanje prihvatnog kapaciteta i načina njihova optimalnog korištenja, kao i potrebnih sadržaja, mogućnosti naplate ulaza,

tematiziranja i sl., provedba mjere podrazumijeva trajnu zaštitu prirodnosti i ambijentalnosti plažnog prostora uz istodobno osiguranje pozitivnih učinaka na lokalne proračune. U skladu s tim, uz razdvajanje javnih od 'privatnih' (hotelskih ili kamp) plaža, mjerom se planira optimalan i ekološki prihvatljiv način uređenja plaža." Plažni kapaciteti jesu izrazito ograničeni.

Ove preporuke naplate ulaza na plaže ne pridonose boljitku lokalnog stanovništva, stoga smatramo da se bez kvantitativnih omjera veličine plažnog mjesta po jednom posjetitelju skrivaju činjenice da broj posjetitelja uvelike premašuje veličinu plažnog mjesta koja zadovoljava komoditet svakog posjetitelja.

S obzirom da posjetitelji (turisti) posjećuju našu destinaciju (Rabac) ponajviše radi MORA I PLAŽA, studija nije dala podatak prihvatnog kapaciteta plaže kao ni kategorizaciju plaža. Da bi se išlo u daljnje sagledavanje problematike, neophodno je znati koliki je plažni prostor (kvadratura) na jednog posjetitelja (kupača) koji bi bio u skladu sa kategorizacijom plaže i komoditetom posjetitelja.

Dakle, nedostaju važni pokazatelji koji se daju kvantitativno prikazati – od veličine plaže, kategorizacije plaže te plažnog mjesta po jednom posjetitelju.

5. PITANJE RADNE SNAGE

SPK (56/147): "Iako postoje određene razlike u metodologiji Popisa stanovništva 2001. i 2011. godine, činjenica je da područje grada Labina iskazuje najnepovoljnije demografske trendove od svih gradova u Istarskoj županiji osim Pazina, a od svih istarskih mikroregija najveći pad iskazuje upravo Labinština."

SPK (57/147): "Pored pitanja radne snage, koje je već akutno danas, a prema dobroj strukturi vidljivo je da će taj problem biti sve izraženiji i u budućnost, valja imati na umu da će sve veći udio starije populacije predstavljati izazove za turistički razvoj – s jedne strane pri planiranju valja imati na umu smanjenju fizičku mobilnost starije populacije koja će se teže i sporije snalaziti u prometu i gužvama općenito, kao i mogućnost da će težiti zadržati status-quo, odnosno postojeće stanje na koje su se navikli."

Izuzevši prostor, ljudski faktor je NAJVAŽNIJI "RESURS". Dobro je napisano da je to AKUTNI PROBLEM, pa se postavlja pitanje koje dobrobiti nose novi turistički kapaciteti za lokalnu zajednicu tj. za građane? Da ne govorimo o teškim uvjetima rada u turizmu, koji niti su privlačni niti adekvatno plaćeni čime se svakim širenjem turističkih kapaciteta (novi prostori) stvara monokultura jedne djelatnosti koja nije nikako poželjna za našu destinaciju s obzirom na sva navedena ograničenja. Pri tome mislimo isključivo na nova turistička područja koja još nisu izgrađena, koje smo naveli u prvoj točki našeg izlaganja.

S obzirom da je kod nas turizam privremenog karaktera i niskih nadnica, za potrebe turizma se uvozi i inozemna (jeftina) radna snaga što dodatno pojačava socijalne tenzije. To je već aktualno u Rapcu, tako da i to govori o ZASIĆENOSTI ovakvom vrstom turizma koji zbog svojih karakteristika dodatno utječe na ovakvu poraznu demografsku sliku.

6. SLABA ATRAKTIVNOST LABINŠTINE

SPK (61/147): "Na nešto slabiju valorizaciju turističkih resursa grada Labina i okolnih područja Labinštine u odnosu na druge dijelove Istre utjecala je i snažna industrijska orijentacija, odnosno postojanje dva velika industrijska pogona termoelektrana u Plominu i tvornica 'Rockwool' u Potpićanu."

U ovoj studiji ne navodi se aktualna problematika o produljenju rada TE Plomin 1 na UGLJEN!

Ne spominje se ni mogućnost da će Plomin i Holcim (Koromačno) možda preuzeti zbrinjavanje SRF-a (goriva iz otpada) iz ŽCGO Kaštijun i Mariščina!

Sve navedeno smanjuje kvalitetu života našega kraja, ne predstavlja pozitivne izazove za demografsku obnovu čime smanjuje i atraktivnost Labinštine kao turističke destinacije.

7. PRTLOG 1 I PRTLOG 2

SPK (129/147): "Turističko razvojno područje (TRP) "Prklog 1" nalazi se unutar područja zaštićenog krajolika između Labina, Rapca i uvale Prklog, na mjestu gdje se more najdublje uvlači u kopno."

Smatramo da je pogrešno što se u studiji prihvatnih kapaciteta ne postupa s pažnjom "odgovornog gospodara" koja bi za ovaj ZNAČAJNI KRAJOBRAZ, za jedini preostali prostor uz obalu, najdulju luku preporučila izradu procjene utjecaja na okoliš.

S duge strane, kao što piše – "mjesto gdje se more najdublje uvlači u kopno" – zanemaruje se opasnost od stotina novih "postelja" s obzirom na prostor "zatvorenog tipa" obale, u kontekstu pročištača otpadnih voda kojega ni dan danas nema Rabac.

Ukoliko se želi uništiti POSLJEDNJA ZELENA OAZA u koju dolaze i turisti iz Rapca upravo radi netaknute prirode kao i radi kapaciteta plaža koji očito nije zadovoljavajući u Rapcu, onda se ovim projektom očito radi o privatnom interesu na štetu domaćih ljudi.

8. ZAKLJUČAK

	<p>SPK(141/147): "Možemo zaključiti da se turizam na području Grada Labina odvija u svim naseljima ali kritične „prostorne cjeline“ su: naselje Rabac, stara gradska jezgra Labina, te nova područja ugostiteljsko-turističke namjene (Prklog 1 i Prklog 2)."</p> <p>Nakon ove studije prihvatnih kapaciteta potvrđujemo ono što smo zagovarali, a to je da se najprije trebalo utvrditi, temeljem stručno-zakonskog pristupa (prostorno planski pokazatelji), da li je uopće regularna inicijativa iz 2012. za promjene županijskog prostornog plana i labinskog prostornog plana u dijelu zaštićenog krajobraza južnog labinskog priobalja (Prilog).</p> <p>Zaključujemo da se odluka o promjeni labinskog prostornog plana nije temeljila na utvrđivanju opravdanih potreba za istim, na što ukazuju brojna ograničenja (uska grla) u ovoj studiji.</p> <p>Smatramo da svako daljnje širenje turističkih kapaciteta takvih razmjera (1490 "kreveta"), uključujući tako značajno područje (zaštićeni krajobraz) nikako ne pridonosi povećanju dobrobiti za lokalnu zajednicu, već naprotiv – samo ih umanjuje.</p> <p>Blagodati koje proizlaze iz razvoja turizma nužno moraju biti usmjerene ponajprije na zadovoljenje interesa LOKALNOG STANOVNIŠTVA turističke destinacije.</p>
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	20.08.2018.g.
<p>SPK nije strateški dokument već stručna podloga za potrebe izrade izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Labina.</p> <p>Plaže kao atrakcije obrađene su u studiji , ali će se izvršiti dopuna sa podacima za prirodne plaže koji će se dobiti od nadležnih službi Grada Labina. Mada kada govorimo o prirodnim plažama tada valja konstatirati da prirodne plaže mogu biti sve obalne površine pogodne za kupaće. Brisat će se navod o mogućoj naplati korištenja plaža (str.36)..</p> <p>Za postojeće smještajne kapacitete korišteni su podaci od TZ Labin Rabac za 2017. godinu kao i svi relevantni dokumenti, stoga je nejasno zašto se spominju zastarjeli podaci.</p> <p>Obaveza izrade procjene utjecaja na okoliš nije predmet SPK već Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe o procjeni utjecaja na okoliš (NN broj 61/14 i 3/17)</p> <p>Procjene i prognoze o kretanju radne snage u slijedećem desetljeću na području Grada Labina nema. Studija je rađena u skladu s PP Istarske županije i PPUG Labina i drugim dostupnim podacima.</p> <p>SPK kroz svoj tekst spominje veće gospodarske subjekte u neposrednom okruženju (TE Plomin, Rockwool) kao moguće čimbenike u procjeni turističke atraktivnosti ili ne atraktivnosti ovog područja ali nikako nije predmet ove Studije da analizira buduće djelovanje tih gospodarskih subjekata, a posebno ne na pretpostavkama.</p>	

<p>OBRAZAC</p> <p>sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina</p>	
<p>Br. 3.</p>	
<p>Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:</p> <p>Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina</p>	
<p>Nositelj izrade akta/dokumenta:</p> <p>Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju</p>	
<p>Početak savjetovanja: 01.08.2018.</p>	<p>Završetak savjetovanja: 31.08.2018.</p>
<p>Podnositelj prijedloga i mišljenja</p>	<p>Davor Špoljarec</p>

(ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Dobrobit građana i poduzetnika Labinštine
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	U nastavku, zbog preglednosti
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)	U dijelu o povijesti ne uzima u obzir najmanje dva bitna i unovčiva razdoblja.
	Ne naglašava deficit kampova u usporedbi sa hotelskim i privatnim smještajem.
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	27.8.2018.
<p>Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta . Nastavak.</p> <p>- Potrebno je shvaćanje (kao što i turisti shvaćaju) ako ne cijele Istre, onda barem Labinštine kao jedne cjeline, suradnja i ujednačavanje pristupa. Preporučam urediti/proširiti/probiti stazu Plomin-Rabac-Marina- a po mogućnosti i dalje: Raša - Potpićan -Čepić- Kožljak -Plomin: Staze što prirodnije, ne preširoke, ali relativno glatke, za pješake, bicikliste, jahače.. (quadovi da, ali elektro pogon).</p> <p>Možda staviti u turističko/kulturnu funkciju Prvomajsku itd u Raši.</p> <p>Teleferiku barem očistiti od smeća, a mogla bi obogatiti ponudu i donositi prihod Gradu..</p> <p>U horizontalnim prokopima rudnika možda se mogu urediti vinarije, uzgajališta gljiva itd.</p> <p>- Žičara Rabac-Labin-Raša? Dokle god išla, treba imati mogućnost prihвата bicikala.</p> <p>Utopija: plavnost za male brodice Trget-Raša-Potpićan? Pa okolo razvijati turističku djelatnost..</p> <p>A svakako je iskoristivo područje za agroturizam.</p> <p>-Trim staza (Labin-Rabac) je zapuštena, nužno je upristojiti je, a može je se i obogatiti sadržajima i odvojcima (ili/i paralelnom stazom za bicikliste). Staviti putokaz i informacije o crkvici (ne se sramiti ako je na pretkršćanskim temeljima kao većina starih crkava), otvoriti vidik na more.</p> <p>-Iskoristiti povijesni značaj Labinske republike (komercijalizirati tipa Che Guevare;) a pogotovo iskoristiti, i učiniti dostupnim saznanja o ilirskoj (predrimskoj) baštini, koja je za ove krajeve vrlo slavna, i značajnija od rimske i mletačke.</p> <p>- Možda bi bilo korisno postojanje relativno brze brodske linije Pula-Rijeka, sa svojevrsnim odvojkom za Rabac, pa i Cres. U svakom slučaju, može se obogatiti ponuda raznovrsnim organiziranim izletima izvan Labinštine (i u Labinštinu, npr. gostiju koji su smješteni drugim područjima, kada se podigne privlačnost 'destinacije').</p> <p>- Poticati otvaranje kampova, koji mogu biti raznovrsni i specijalizirani, ne opterećuju okoliš, uključuju veći broj lokalnih zemljoposjednika. Kampovi mogu biti i 'robinzonski' bez priključka na infrastrukturu...</p> <p>- Iskoristiti blizinu Učke (uklj. i za paraglajdere). Izvan glavne sezone staviti naglasak na jedriličarsku pogodnost Rapca..</p> <p>Penjanje po prirodnim stijenama , zdravstveni turizam, Etno-ruralni sadržaji: Poticati opg-ove na uzgoj autohtonih životinja (koze, boškarini), pa to iskoristiti za mlijeko, meso, turističku atrakciju (uklj. prijevoz volovskom zapregom;). Bolje iskoristiti magarce u Raši, i jahače konje (urediti više staza ako je potrebno), što je na korist i vlasnicima okolnih parcela. Domaća (eko/bio) hrana kao posebna atrakcija imućnijim gostima, potaknuti žitelje na sušenje smokvi, nešpule...</p> <p>- Prtlog: regulirati parkiranje, destimulirati masovan dolazak automobilima (naplata, stanari besplatno, Labinjoni simbolično, stranci maksimalno .. kartice)</p> <p>Uvesti javni prijevoz. Plaža/e na koncesiju (trenutno nitko nema koristi od tamošnjih gužvi i smeća).</p> <p>Može se uvesti u funkciju plaže i pokoji stjenoviti dio obale..</p> <p>Obnoviti mlin (i okolne građevine) te objasniti kako je funkcionirao, neka se ljudi dive.</p> <p>Možda urediti kompostni wc (ne onaj plastični oduran), da ne vrše nuždu ispod mlina..</p> <p>Ukrasiti betonski smetlarnik.</p> <p>I ako se gradi hotel, može biti uklopljen u okoliš. Ili barem proširiti svijest da su moderne građevine često neprirodnog izgleda, smetaju ugođaju, zbog preravnih površina (i plastične stolarije) između ostalog.</p> <p>-Javni prijevoz pošteno osposobiti), pogotovo za potrebe stanovništva (školska djeca).</p> <p>Organizirati čuvanje djece (ako se ne može dići kapacitet vrtiće) zaposlenim roditeljima.</p> <p>.. Ili ponuditi olakšice potencijalnim subjektima..</p> <p>Cesta za stari grad: mogu se dva auta mimoći, ne treba stvarati čep. Pogotovo ako se okreše onaj kantun. Općenito utjecati</p>	

na pučanstvo da ne koristi auto za do wc-a, a da se brže uključuje u promet, da ne vozi 40km/h gdje je dozvoljeno 80, da se ne usidri na kružnom toku...

Na pojedinim mjestima uz glavnu cestu može se postaviti dopadljive bukobrane (dok ne naraste vegetacija posađena u tu svrhu)

Kad se zatvara cesta, treba unaprijed (i vremenski dan-dva, i fizički križanje-dva ranije), vidljivo naznačiti vrijeme i smjer obilaska.

-**Okoliš**- Podlabin, općenito depresivan, oronuo i neuredan. Ne treba velikih ulaganja, samo malo volje i duha, da ne izgleda zapušteno nego ljupko.

Oko Plodina je sve puno smeća. Malo poraditi i na obrazovanju mještana u tom smislu..

Sterilni plastični dućančići po Rapcu, neautohtona ponuda.

Neuređenost travnatih površina. Neke i ne treba redovito kositi, može se posijati/posaditi prikladno bilje, koje podnosi sušu... Možda negdje otvoriti domaći botanički vrt.

Zgrade koje su zapuštene, napuštene, ruševne... a nalaze se u turistički prometnoj zoni, trebalo bi na neki način ili potaknuti uređenje od strane vlasnika ili od Grada/Županije/Države, sa naknadnom nadoknadom troškova. Zgrade na cesti za Stari grad, bivši disko Andrea u Rapcu itd. odaju loš dojam o 'destinaciji'.

Prostor bivše 'Bašte' u Rapcu može biti puno bolje iskorišten, i atraktivnije uređen, u stilu koji ima smisla..

Stancija Dubrova...

-Donijeti propis o ozelenjivanju industrijske zone, npr. na Benettonu može biti zeleni krov (umjetna trava) a oko drveće, da ne narušava vizuru sa starog grada.

Solarni paneli ne na tlu, nego po krovovima, kao i vjetrenjače (uz zelenje, na industriji i trgovinama).

Elektrana, kao i ostali dimnjaci mogu se ozeleniti. Oko ugljene prašine mogu rasti kojekakve puzavice i zadržavati čestice a ujedno i ukrasiti okoliš.

-Predvidjeti sanaciju i funkciju kamenoloma nakon prestanka iskorištavanja.

- Spriječiti eroziju tla –Primjetno u Rapcu za vrijeme jačih pljuskova, zemlja teče u more- dugoročno štetno u poljoprivrednom i estetskom smislu..

Ovaj komentar davatelja primjedbi se ni u jednom svom dijelu ne odnosi na sadržaj dokumenta SPK, nego iznosi svoja razmišljanja i sugestije kako riješiti određene probleme (promet, parking, kulturna baština i sl.) i obraća se izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji odlučuju aktivnostima i djelovanju na području koje je obrađeno.

Sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina

Br. 4

Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:

Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina

Nositelj izrade akta/dokumenta:

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju

Početak savjetovanja: 01.08.2018.

Završetak savjetovanja: 31.08.2018.

Podnositelj prijedloga i mišljenja
(ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe
za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)

Neel Rocco, Daniel Mohorović, Željko Ernečić

Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje
predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite
okoliša, poduzetnici, itd.)

Klub vijećnika SDP u Gradskom vijeću

Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)

<p>Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta</p>	<p>1. Ocjenjujemo pozitivnim što se prvi put u jednom javnom dokumentu priznaje stihijski razvoj Grada Labina na što smo upozoravali godinama: "Obzirom da je turistički razvoj Grada Labina i Istarske županije posljednjih "desetljeća u velikoj mjeri bio stihijski...(Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina, str. 42.), Logično bi bilo da Grad osmisli viziju vlastitog razvoja, pa nakon svih nužnih koraka, nužnih studija, analiza i rasprava, donese adekvatne prostorne dokumente, umjesto da se improvizira na svaki mig investitora.</p> <p>2. Smatramo da je Studija kontradiktorna. Poziva se na Strategiju prostornog razvoja RH u kojoj je navedeno "da prioritetne razvojne mjere treba usmjeriti na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta, odnosno njihovu obnovu, modernizaciju i podizanje kvalitete, a sam turizam potrebno je intenzivnije priklanjati primjeni ekološki odgovornih, zelenim koncepcijama na razini pojedinih pružatelja usluga i cijelih destinacija, uvažavajući ekološki odgovoran razvoj kao jednu od njegovih temeljnih strateških smjernica (Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina, str.22.), pa se upozorava na "neravnomjernu distribuciju turističkog smještaja", a onda predlaže "disperziju područja ugostiteljsko turističke namjene malih površina na cijelo područje" (Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina, str. 33.).</p> <p>3. Sama činjenica da je ova studije napravljena NAKON što se već odlučilo što će se graditi i gdje, govori da se i ovdje samo zadovoljava forma. Rabac, str. 120, str.135 Labin str. 124 Mislimo da nije realno planirati rast turističkih kapaciteta jer je Rabac već dosegao zasićenje. Razvoj turizma ne bi trebao podrazumijevati povećanje smještajnih kapaciteta, tj. povećanje broja kreveta. U studiji se navodi da je procijenjeni maksimalni kapacitet rabačkih plaža 8.850 kupača, to iznosi 3,24 m2 po kupaču (što je dosta skromno). Ako uzmemo da je po kupaču potrebno 6 m2 (studija str. 17), onda vršni kapacitet rabačkih plaža iznosi 4.473 kupača. Već sada u Rapcu ima evidentiranih 8.546 kreveta (str. 28) - dakle kapacitet rabačkih plaža popunjen je gostima koji su smješteni u Rapcu. Što ako ovom broju pribrojimo goste na području Labina i ostalih općina Labinštine i onda još lokalno stanovništvo? Očito je da već sada u Rapcu nema dovoljno plažnih kapaciteta za sve goste (turiste) koji ovdje dolaze. Lokalno stanovništvo u ljetnim mjesecima već izbjegava Rabac i njegove plaže. Prtlog-1, str. 128 Prtlog-2, str.130 Prtlog-1 i Prtlog-2, str.139-140 Jedan od argumenata za izgradnju turističkih zona Prtlog-1 i Prtlog-2 je "pomak u (re)distribuciji turističkog opterećenja iz Rapca u širi atraktivni prostor" (str. 140) Mislimo da ovaj argument nije dobar.</p>
--	---

	<p>U slučaju da se izgrade Prtlog-1 i Prtlog-2 neće se smanjiti broj turista u Rapcu, taj broj će ostati isti (u najboljem slučaju), ali će se povećati broj turista na području Labina. Posljedično će se povećati pritisak na plaže.</p> <p>Već sada turisti iz Rapca i ostalih dijelova Labina i Labinštine dolaze na kupanje u Prtlog. Izgradnjom novih hotela taj će se broj još povećati.</p> <p>U studiji se navodi da "pri određivanju održivog nosivog kapaciteta nekog područja treba uzeti u obzir i društvene pokazatelje" što uključuje "problematiku radne snage i utjecaj na lokalnu zajednicu".</p> <p>Već sada na užem i širem području Labina nema dovoljno radne snage za rad u turizmu. Ako povećavamo kapacitete još će više nedostajati radne snage.</p> <p>Građanska inicijativa "Volim Prtlog" je prikupila 3.276 potpisa za peticiju protiv izgradnje turističkih zona Prtlog-1 i Prtlog-2. Mislimo da je to relevantan pokazatelj odnosa lokalne zajednice prema planiranoj izgradnji. Izgradnja turističkih zona i prateće infrastrukture nepovratno će utjecati na vrijednosti prostora i zaštićenog krajobraza.</p> <p>Povećanjem smještajnih kapaciteta južno od Labina prometno opterećenje na usko grlo starog grada bit će još veće.</p> <p>Zaključak, str. 140</p> <p>"... uz PRETPOSTAVKU rješavanja uskih grla u prometu i komunalnoj infrastrukturi potencijali za daljnji rast i razvoj turizma u glavnoj turističkoj sezoni postoje..."</p> <p>Riječ "Pretpostavka" je ključna, jer se prvo moraju riješiti uska grla kao što su: prenatrane prometnice, nedostatak parkirnih mjesta, neadekvatni sustav odvodnje, prenatrane plaže.</p> <p>Prije nego što je problem uskih grla riješen, ne može se reći da postoji potencijal za daljnji rast.</p> <p>Zaključak, str. 140 "Vezano u mogućnost izgradnje turističkih zona TRP „Prklog 1“ i TRP „Prklog 2“ [...] predlaže se realizaciju planiranih sportsko-rekreacijskih i hotelskih kapaciteta na obje lokacije".</p> <p>Kako studija prihvatnih kapaciteta može predložiti da se nešto gradi?</p> <p>Studija može odrediti parametre koji ograničavaju potencijalno prekomjernu izgradnju, može ukazati na "uska grla", može ukazati na odnos lokalnog stanovništva prema turizmu ali NE SMIJE PREDLAGATI GRADNJU turističkih objekata (hoteli i ostalo).</p> <p>Mislimo da je ovdje narušena objektivnost studije i izgleda kao da je studija napravljena s jedinom namjerom da se podrži gradnja u Prtlogu.</p> <p>Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja 29.8.2018.</p>
<p>Ovaj komentar davatelja primjedbi se obraća izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji će tek odlučivati o aktivnostima na području koje je obrađeno u dokumentu PK, uključivo i izradu prostorno-planske dokumentacije pokušavajući izravno utjecati na njegovo djelovanje. SPK turizma Grada Labina je stručna podloga za izradu prostornih planova prije svega za izradu Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Labina. SPK osim svojih metodoloških procesa i ograničenja ima istaknutu razvojnu notu. Ni u kom slučaju SPK ne može se usmjeriti u zaustavljanje razvoja jer istaknuti problemi u prostoru i postojećoj infrastrukturi ne mogu se riješiti odmah i sada. To je proces kojeg treba kontrolirati i pravilno usmjeravati kroz sve važne strateške dokumente koje Grad donosi. Upravo zato proces izrade i donošenja prostornih planova je spoj čitavog niza strateških dokumenata, stručnih podloga i elaborata temeljem kojih planer predlaže najbolja rješenja za određeni prostor koji ima na raspolaganju sa svim njegovim prednostima i ograničenjima..</p>	

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 5	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje: Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta: Upravni odjel za prostorno uređenju, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	Udruga Mediteranski kiparski simpozij
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Udruga upravlja Parkom skulptura Dubrova, čini ju 25 članova kipara, povjesničara umjetnosti, arhitekata, dizajnera, likovnih umjetnika, prosvjetnih radnika, projektnih voditelja i dr. Udruga u kulturi i zaštiti okoliša (Parka).
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	Renata Kiršić, predsjednica
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)	<p>Str. 63 studije Park skulptura Dubrova nalazi se na području općine Sv.Nedelja-potrebno je zamjeniti sa na području općine Sv.Nedelja i na području Grada Labina.</p> <p>Str. 63 i 64. Među njima veću važnost ima samo park skulptura Dubrova, formalno smješten u općini Sv.Nedelja, ali neposredno uz sam Labin-zamjeniti sa većim djelom smješten u općini Sv.Nedelja, a manjim djelom u Labinu, uz potencijal širenja područja obuhvata Parka na teritoriju Grada Labina.</p> <p>Str.64 Ovaj je lokalitet već djelomično etabliran kao turistički lokalitet, i kao mjesto održavanja umjetničkih manifestacija, u prvom redu <u>Susreta kipara</u> – zamjeniti sa u prvom redu Mediteranskog kiparskog simpozija likovne manifestacije.</p> <p>Mišljenja smo da susreti kipara točnije simpozij ne privlače turističke posjetitelje, posebice ne zadnjih godina, već iste privlači lokacija Parka te skulpture i ostala umjetnička djela koja ostaju trajno u Parku tzv "land art".</p> <p>Str. 64 Slično kao i stari grad Labin, ovaj lokalitet za sada predstavlja atrakciju regionalnog značaja, ali s potencijalom prerastanja u višu razinu pod preduvjetom intenzivnijih aktivnosti na unapređenju postave i događanjima. - Ovaj lokalitet predstavlja atrakciju međunarodnog značaja, za potrebe studije regionalnog značaja, pod preduvjetom adekvatnog uređenja i održavanja Parka, signalizacije i interpretacije umjetničkih djela, te definiranju participativnog modela upravljanja Parkom. Paralelno potrebno je omogućiti odvijanje kulturno-umjetničkih te sportsko-edukativnih aktivnosti za strane i domaće posjetitelje.</p> <p>Str 57. tablica 4.3 Turistificiranost Park skulptura Dubrova stavljen je na 66% turistificiranost što je potrebno zamjeniti sa 33% zbog činjenice da Park nije opremljen za turističko posjećivanje ali ga isti povremeno posjećuju</p> <p>Susret kipara na Dubrovi – također sa 66% na 0% zbog činjenice da se od 2011. održavanje simpozija nije svodilo na</p>

	<p>susrete kipara već na rad jednog kipara koji se trajno postavi u Parku, podaci o turističkoj posjećenosti nakon postavljanja skulptura (u tom periodu dvije) ne mogu se adekvatno pratiti tj temelje se na pretpostavci da je posjetitelj došao zbog nove skulpture a mogao je doći i zbog neke druge.</p> <p>Str. 71 osim oformljavanja TZ-a viš općina može se doskočiti i formiranju zajedničkog info ureda kojeg će TZ-i sufinancirati a koji može biti smješten u informativnom centru na samom ulazu u Park skulptura, koji se nalazi uz glavnu cestu Rijeka-Labin, ima potrebna parkirna mjesta te uz adekvatno oglašavanje može postati ključna točka za promociju turističke ponude općina i grada. Poveznica leži i u tome što su skulpture postavljene u svakoj od općina, Gradu Labinu i Rapcu a adekvatnim označavanjem može se postići i sinergija u informiranju, njihova interpretacija i stvaranje nove turističke ponude ili itinerara.</p>
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	30.08.2018.
<p>Prihvata se onaj dio primjedbi koji se odnosi na teritorijalni obuhvat Parka skulpture Dubrova. Ostali komentari i prijedlozi upućeni su izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji će tek odlučivati o aktivnostima na području koje je obrađeno u SPK.</p>	

OBRAZAC sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina
Br. 6.
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:
Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina
Nositelj izrade akta/dokumenta:
Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju
Početak savjetovanja: 01.08.2018.
Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje): Ana Paliska
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)
Građanska inicijativa Volim Prtlog
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta
- Studija nedovoljno razrađuje sve aspekte održivog razvoja
- Pri izricanju mišljenja o projektima TRP Prtlog 1 i 2 u potpunosti zanemaruje neke aspekte održivog razvoja i ne analizira ih
- Pri izricanju mišljenja o projektima TRP Prtlog 1 i 2 pokazatelje održivog razvoja, koje i sama prethodno analizira, u potpunosti zanemaruje i ne dovodi ih u odnos
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrta akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)
U prilogu.
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja 30.8.2018.

Prijedlozi i mišljenja Građanske inicijative Volim Prtlog o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina (savjetovanje s javnošću) U izlaganju primjedbi i prijedloga koristile su se sljedeće oznake i nazivi:

- za Nacrt Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina koristi se naziv: Studija
- citati iz studije navedeni su kosim slovima

- citati ostalih autora navedeni su kosim slovima uz navođenje izvora
- kosim slovima navedeni su i tekstovi Građanske inicijative Volim Prtlog koji trebaju u cjelini biti navedeni u Studiji
- broj stranice citata navodi se prema stranici PDF-a
- primjedbe i prijedlozi označeni su brojevima

1. NARUČITELJ STUDIJE (str.2)

S obzirom na to da je na temelju Proračuna Grada Labina za 2018. vidljivo da je Studij plaćena kapitalnim donacijama (ili će to tek biti) kao naručitelja studije potrebno je navesti i onoga (društvo/institucija/organizacija/pojedinac...) tko je studiju platio jer on je također naručitelj studije.

2. LEKTOR/LEKTORICA (str.2)

Potrebno je navesti ime i prezime lektora/lektorice studije.

3. PROJEKTNI TIM

Princip rada na ovom projektu temeljio se na intenzivnoj suradnji s projektnim timom Grada Labina, Upravnim odjelom za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i gradnju kroz redovite konzultacije i sastanke s unaprijed dogovorenim planom rada. (str.8) Nisu navedeni članovi projektnog tima, tj. barem njihove funkcije u Gradu Labinu. Dopuniti s podatcima.

4. UPITNIK DUBINSKOG INTERVJUA

Na 9. str. navedeno je da je korištena metoda upitnika dubinskog intervjua koji su poslani javnopravnim tijelima. Upitnik(e) treba priložiti Studiji i navesti popise javnopravnih tijela kojima su poslani.

5. FOKUS-GRUPA

5.1. Građanska inicijativa Volim Prtlog nije pozvana u fokus-grupu, a trebala je biti s obzirom na to da pripada zainteresiranoj javnosti koja se, pored ostalog:

- a) uključila i u javnu raspravu Strategije održivog razvoja turizma Grada Labina za razdoblje od 2014. do 2020.,
- b) pokrenula peticiju Zaustavimo devastaciju i degradaciju Prtloga,
- c) organizirala M(a)rš u Prtlog,
- d) bila sudionik panela Primjeri uspješnih pritisaka građana za zaštitu javnog interesa,
- e) organizirala izložbu fotografija Prtlog, zeleni polutok sreće
- f) te se na vlastiti zahtjev uključila u Tematsku sjednicu o Prtlogu.

Studija prihvatnih kapaciteta Grada Labina bila je i jedan od zahtjeva peticije Zaustavimo degradaciju i devastaciju Prtloga. Peticija je imala 3267 potpisnika, a Gradu Labinu predana je 13.6.2017. zajedno sa zahtjevima i objašnjenjima. Inicijativa je peticijom tražila ukidanje Odluka o izradi Urbanističkih planova TRP Prtlog 1 i 2, što se na Tematskoj sjednici o Prtlogu nije dogodilo, pa da se nakon toga pristupi izradi Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina.

5.2. Nedostatak informacija vezanih za fokus-grupu

Na 10. str. Studije navedeno je da se održala rasprava s fokus-grupom. Nejasno je kako se rasprava provodila. Dodati detaljniji opis načina provođenja metode – barem pitanja o kojima se raspravljalo i napomenuti je li rasprava provedena isključivo usmenim putem.

Iako se na 15. str. Studije navode funkcije nekih članova fokus-grupe, nejasno je na koji je način fokus-grupa birana, koje su bile funkcije svih članova i koliko ih je bilo. Dopuniti studiju s objašnjenjima: tko je vršio odabir, kako se vršio odabir i koji su bili kriteriji.

Smatramo da nije zadovoljen princip reprezentativnog uzorka unutar fokus-grupe. Na str. 10, 15, a ni na str. 59 nije naveden ni broj članova fokus grupe, a nejasna je i zastupljenost civilnog društva i građana koji su se našli kao sastavni dio fokus grupe isključivo u toj ulozi.

6. OGRANIČENJA ISTRAŽIVANJA

Na 14. str. Studije navedeno je: Potrebno je naglasiti kako je u ovom slučaju bilo nemoguće odrediti sve parametre prihvatnog kapaciteta po naseljima, a uzrok treba tražiti kroz nedostupnosti i/ili nepostojanje određenih podataka za pojedina naselja (potrošnja vode po naseljima, broj zaposlenih u turizmu po naseljima i dr.).

Studiju je potrebno proširiti u dijelu koji se odnosi na ograničenja u istraživanju jer oni utječu i na utvrđivanje sveobuhvatnosti zaključaka. Potrebno je proširiti objašnjenjima, precizirati, koji su se još parametri htjeli istražiti, što se poduzimalo u istraživanju da se dođe do tih parametara i navesti razloge zašto nije bilo moguće istražiti.

7. SOCIJALNI ASPEKT

Zadovoljstvo lokalnog stanovništava u Guide to good practice in tourism carrying capacity assessment (<https://www.pap-thecoastcentre.org/pdfs/Guide%20English.pdf>, str. 34 PDF-a) navodi se kao jedan od najvažnijih indikatora određivanja prihvatnog kapaciteta u turizmu u skladu s održivim razvojem.

7.1. Nedovoljno obrađen socijalni aspekt

U Studiji (str.8) navodi se da je njezin cilj: definirati smjernice za postizanje održivog razvoja turizma uz dosizanje blagostanja lokalnog stanovništva pa time Studija i sama priznaje važnost temeljitog propitivanja, obrade i analize sociološkog aspekta s aktualnim i relevantnim podatcima koji su temeljeni na reprezentativom uzorku i sveobuhvatnom metodološkom postupku.

4

Socijalni aspekt nije temeljito obrađen i analiziran. Studija treba navesti vlastitu aktualnu analizu, postupak kako je do nje došlo te zaključak temeljiti na reprezentativnom uzorku i sveobuhvatnom metodološkom postupku, posebice zato što istraživanja iz 2012. pokazuju stupanj iritacije kod lokalnog stanovništva.

7.2 Indeks iritacije

Iako se s nekim stavovima fokus-grupe slažemo, smatramo da nije bila dovoljan reprezentativan uzorak za analizu koliko je općenito jak indeks iritacije i kakvi su stavovi lokalnog stanovništva. Mišljenje o fokus grupi izrekli smo u točkama 5.1. i 5.2.

Iz same metodologije nejasno je kako i koliko se taj osjećaj uopće propitivao. Studiju je potrebno dopuniti dodatnim istraživanjima o indeksu iritacije i stavovima lokalnog stanovništva koji će se temeljiti na reprezentativnom uzorku i sveobuhvatnoj metodologiji koja će biti prikazana u Studiji.

Podatci iz Strategije održivog razvoja turizma Grada Labina 2014.-2020. nisu aktualni jer se temelje na istraživanju iz 2012., a u međuvremenu su se dogodile promjene, između ostalog i u povećanju prihvatnih kapaciteta, ali su važan indikator za novija istraživanja jer pokazuju da već tada postoji stupanj iritacije kod lokalnog stanovništva.

7.3 Projekti TRP Prtlog 1 i 2

Peticija Zaustavimo devastaciju i degradaciju Prtloga treba se uzeti u obzir kao socijalni indikator (na razini grada Labina općenito i posebice vezano uz projekte TRP Prtlog 1 i 2) jer svjedoči o indeksu iritacije, a i o stavovima lokalnog stanovništva kao i ostalim pokazateljima održivog razvoja.

U Studiji prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina nije navedeno da je Grad Labin primio peticiju Zaustavimo devastaciju i degradaciju Prtloga koja je imala 3267 potpisnika i koja je, pored ostalih zahtjeva, tražila ukidanje Odluka o izradi Urbanističkih planova TRP Prtlog 1 i 2. Svi podatci o peticiji, njezinim zahtjevima i objašnjenjima dostupni su u Gradu Labinu.

Potrebno je dopuniti studiju tekstem te u analizi i zaključcima uključiti navedeno: Građanska inicijativa Volim Prtlog nastala je zbog želje grupe građana da ukaže na vrijednost Prtloga kao zaštićenog područja te da zbog budućih generacija iskaže potrebu njegova očuvanja kao zelenog pojasa. Također, da istakne potrebu svjesnijeg i odgovornijeg ponašanja lokalne vlasti prema neprocjenjivom prostoru koji uživamo te da naglasi koliko je aktivno građanstvo važno i potrebno pri donošenju strateški važnih odluka koje prvenstveno moraju biti u interesu lokalne zajednice. Iz tih razloga pokrenuta je peticija Zaustavimo devastaciju i degradaciju Prtloga. Peticija, koja se provodila na punktovima i elektronički, imala je 3276 potpisnika. Peticija, njezini zahtjevi i argumenti predani su Gradu Labinu 13.6.2017.

Temeljni zahtjev peticije bio je stavljanje izvan snage Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja Turističko razvojnog područja Prtlog 1 i 2 koje su donesene 4.11.2016. i 20.12.2016. zbog toga što nije provedeno savjetovanje s građanima prije Odluka te kako bi se osigurala nezavisnost svih studija (studija strateške procjene, studija prihvatnog kapaciteta, studija utjecaja na okoliš) koje su peticijom također tražene ako se nastavi s razmišljanjima o širenjima. GI Volim Prtlog smatra da su studije bile nužne prije donošenja bilo kakvih odluka ako se govori o načelima održivog razvoja, a Odluke su donesene bez tih studija.

GI Volim Prtlog smatra da se Odluke protivne općim interesima građana Labina i da će im, ako dođe do njihove realizacije, TRP Prtlog 1 i 2 nanijeti višestruku štetu: ekonomsku, ekološku, socijalnu te devastiran i degradiran prostor. Također, prije svega, potrebna su novija istraživanja bioraznolikosti Prtloga te očuvanje Prtloga kao zelenog pojasa sa statusom značajnog krajobraza zbog očuvanja prostornog identiteta, prirode i baštine, zbog ekološkog otiska šireg prostora, zbog zadovoljstva lokalnog stanovništva, zbog potrebe raznovrsnosti i atraktivnosti turističke ponude te održivog razvoja koji će pokazati da vrednuje i čuva svoje prirodne ljepote značajnog krajobraza i da ih kao dio svog identiteta i baštine ostavlja budućim generacijama u nasljeđe.

7.4 Nedostaje interaktivni participativni model suradnje

Na str. 10 Studije navodi se da je fokus-grupa utvrdila ove socijalne aspekte:

- nedostatak komunikacije i kulture dijaloga između različitih skupina u turizmu (hotelijeri i privatnih iznajmljivača apartmana) te dionika koji nisu direktno uključeni u turizam kao što su npr. obrtnici, poljoprivrednici i dr.,
- određene tenzije između hotelijera i privatnih iznajmljivača apartmana.

S obzirom na to da GI Volim Prtlog nije bila dio fokus-grupe, a predstavlja zainteresiranu javnost kako je već objašnjeno, nismo imali prilike izreći svoje stavove i ideje. Smatramo da

je interaktivni participativni model suradnje u kojem se stvarno uključuje članove lokalne zajednice jedan od najvažnijih temelja održivog razvoja neke zajednice. Studiju je potrebno dopuniti tekstem:

- nedovoljno razvijena dvosmjerna (izravna) komunikacija lokalne samouprave s građanima u formiranju strategije razvoja održivog turizma

7.5. Problematika radne snage, cijena roba i usluga

Na 12. str. Studije navodi se i društveni aspekt kao jedan od četiri grupe pokazatelja pri određivanju nosivog kapaciteta:

- društveni, koji uključuju problematiku radne snage i utjecaje na lokalnu zajednicu, kao što su primjerice, rast cijena roba i usluga, ometanje uobičajene rutine življenja, prilagođavanje destinacije posjetiteljima, a ne lokalnim stanovnicima itd.,

U studiji je nedovoljno razrađeno pitanje radne snage i njezinog statusa – koliko radne snage ima, koliko je potrebno, je li riječ o sezonskom zapošljavanju ili statusu pune zaposlenosti, prosječne plaće u turizmu. Potrebno je dopuniti studiju.

Nedovoljno je razrađeno pitanje rasta cijena roba i usluga potaknutih turizmom, a utječu na lokalnu zajednicu – Dolazi li npr. do povećanja cijena u trgovinama? Na 84. str. Studije navedeno je da oko 25% ukupno nastalog otpada „stvara“ turizam. Dolazi li zbog povećanja prihvatnih kapaciteta do povećanja cijena komunalnih usluga za lokalno stanovništvo? Povećavaju li se cijene usluga voda i zaštita voda, cijena električne energije, uvode li se naplate na parkiralištima, rastu li cijene nekretnina itd. Potrebno je dopuniti studiju podacima i analizama.

8. PROSTORNI ASPEKT

8.1. Prihvatni kapacitet plaža

Na 12. str. Studije navedeno je da su kapaciteti plaža prostorni pokazatelji pri određivanju održivog nosivog kapaciteta, a oni u Studiji nisu prikazani ni analizirani.

Studiju je potrebno dopuniti analizom prihvatnih kapaciteta plaža uzimajući u obzir da:

- sve plaže moraju biti javne namjene, otvorenog tipa i dostupne svima

- analiza treba pokazivati prihvatni kapacitet plaža (gustoću) prema broju kreveta za 2017. godinu na području Grada Labina te prema turističkim kapacitetima koje omogućava Prostorni plan Istarske županije, u oba slučaja turističkim kapacitetima Grada Labina treba pridodati i lokalno stanovništvo, broj jednodnevnih posjetitelja te broj radnika u turizmu koji nemaju prebivalište na području Grada Labina, već dolaze zbog sezonskog zapošljavanja

- uvažavati prirodna i kulturna dobra

8.2 Standardi izračuna prihvatnog kapaciteta plaža

Vezano za izneseno pod točkom 8.1 u Studiji treba navesti po kojim se standardima računa prihvatni kapacitet. Na 22. str. Studije navodi se da je:

Zavod za ekonomiku turizma (danas Institut za turizam) polazio je od pretpostavke da na jedan dužni metar obale (m') pogodne za kupanje dolazi 1,92 kupača, a primjenom koeficijenta istodobnosti od 1,4 te je dobiven je ukupni prihvatni potencijal od 2,2 milijuna istovremenih turista za cijelo područje hrvatskog Jadrana.

Urbanistički institut je prihvatni potencijal utvrđivao na osnovu snimanja prostora i utvrđivanja kapaciteta kupališnog pojasa 6 m² po kupaču te je utvrđen prihvatni potencijal od 1,781 milijuna istovremenih turista.

Iz konteksta je vidljivo da se standardi odnose na prošlost, ali nejasno je slijede li se oni i danas. Potrebno je precizirati, navesti današnje standarde koje slijedi Institut.

8.3 Preporuke Studije protiv se socijalnom aspektu održivog razvoja

Citirano prema 41. str. Studije:

Kroz definiranje poželjnih načina uređenja turistički pogodnih plaža, utvrđivanje prihvatnog kapaciteta i načina njihova optimalnog korištenja, kao i potrebnih sadržaja, mogućnosti naplate ulaza, tematiziranja i sl., provedba mjere podrazumijeva trajnu zaštitu prirodnosti i ambijentalnosti plažnog prostora uz istodobno osiguranje pozitivnih učinaka na lokalne proračune.

U skladu s tim, uz razdvajanje javnih od 'privatnih' (hotelskih ili kamp) plaža, mjerom se planira optimalan i ekološki prihvatljiv način uređenja plaža.

Mogućnost naplate ulaza na plažama i razdvajanje javnih od privatnih (hotelskih ili kamp) plaža, što je navedeno na 41. Studije, protivi se socijalnom aspektu održivog razvoja, stoga je navedeno potrebno brisati kao preporuku za upravljanje plažama. Ekološki aspekt, pored ostalih načina, treba zadovoljiti smanjenjem mogućnosti gužve na plažama i visokim standardima određivanja prihvatnog kapaciteta, kako se ne bi smanjila atraktivnost plaža te proizvela ekološka šteta što bi sve zajedno moglo utjecati na ekonomski aspekt održivog razvoja lokalne zajednice.

9. EKONOMSKI ASPEKT

U studiji nije analiziran ekonomski aspekt turizma u Gradu Labinu, iako se on navodi kao jedan od pokazatelja pri određivanju prihvatnog kapaciteta. Ekonomski aspekt treba biti analiziran po svim relevantnim kriterijima s pozicije koristi i štete za lokalnu zajednicu kako bi bila jasna ekonomska održivost povezana s ostalim pokazateljima održivog razvoja.

S obzirom na to da se ekonomska šteta za lokalnu zajednicu često u analizama zanemaruje, zbog potrebe pojašnjenja, citira se prema radu:

Birkić, Draženka: Održivi turistički razvoj priobalne destinacije : doktorski rad, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2016., str.40-41 PDF-a
<https://www.bib.irb.hr/pretraga?q=Birki%C4%87,%20Dra%C5%BEenka&by=author> (26.8.2018.)

Uz ostvarivanje ekonomskih koristi redovito dolaze i određene negativne ekonomske posljedice razvoja turizma koje mogu sezati čak i do ireverzibilnih promjena u društvu i okolišu. Lokalna javna uprava u suradnji sa širom društvenom zajednicom na turističkim receptivnim područjima nužno trebaju što preciznije utvrditi ekonomske koristi i štete proizišle iz razvoja turizma. Blagodati koje proizlaze iz razvoja turizma nužno trebaju biti e od šteta i trebaju biti usmjerene ponajprije na zadovoljenje interesa lokalne zajednice turističke destinacije, a tek potom na zadovoljenje interesa ostalih tržišnih dionika. Glavni razlog za to jest taj da turistički receptivni prostor zajedno s lokalnom društvenom zajednicom trpi i teret razvoja turizma, odnosno uz ekonomsku korist ujedno trpi i negativne posljedice (troškove) turističkog razvoja. Lokalna e zajednica u svojoj sredini samo djelomično osjetiti ekonomske koristi od razvoja turizma jer i dio ekonomskih koristi odlazi izvan lokalne sredine. Međutim, trošak sanacije štetnih društvenih i ekoloških posljedica razvoja turizma, djelomično i ekonomskih, pada na teret upravo lokalnoj društvenoj zajednici. Kako je za sanaciju ine društvenih i ekoloških šteta potrebno izdvojiti određena novčana sredstva, posebna pozornost treba biti usmjerena na što preciznije kvantificiranje ekonomskih koristi i ekonomskih troškova, pa i na raspodjelu ekonomske koristi od turizma koje trebaju biti pravedno distribuirane u društvu (Choi i Sirakaya, 2005).

10. RASPOREĐENOST SMJEŠTAJNIH KAPACITETA PREMA VRSTI GRAĐEVINE

Na 46. str. Studije u grafikonu 2.14. naveden je broj kreveta prema vrsti turističkih građevina.

Na 45. str. Studije, prije grafikona 2.14., navedeno je: Zanimljiv je podatak praćenja broja kreveta u tzv. komercijalnom i nekomercijalnom smještaju, odnosno prema vrsti turističkih građevina. Iz navedenog podatka vidljivo je da je broj kreveta u privatnom smještaju veći od broja u hotelima.

Zaključak da je broj kreveta u privatnom smještaju veći od broja u hotelima donesen je izolirano. Zaključak se treba odnositi na broj kreveta u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju. Broju kreveta u hotelima treba dodati broj kreveta u kampu, turističkim naseljima, turističkim apartmanima i vilama koje pripadaju komercijalnom smještaju, tj. treba uključiti sve vrste smještajnih jedinica u turističkim zonama. I Prostorni plan Istarske županije tumači ih kao cjelinu u određivanju prihvatnog kapaciteta što je vidljivo i u tablici 2-6 Studije.

Na temelju navedenog iz Studije je potrebno brisati sve tvrdnje koje su navedene kao u sljedećim primjerima:

... uočen je nerazmjer smještajnih kapaciteta između privatnih apartmana i hotela. (str.6)

Zamijećeno je kako postoji nerazmjernu broju smještajnih kapaciteta u kućanstvu, tj. privatnih iznajmljivača apartmana vs. hoteli. (str. 10)

Na 44. str. Studije navedeno je:

Tako je u zoni Maslinica (3.600) i Girandela (7.900) ukupan broj ležaja naveden 11.500. TZ Labin Rabac za 2017. godinu u hotelima ima evidentirano samo 3.869 kreveta.

Prema Prostornom planu Istarske županije brojke u zgradama pokazuju ukupni kapacitet u turističkim zonama - hoteli, kamp, turistička naselja, apartmani i vile u tim zonama. Potrebno je prikazati i brojke o ostalim vrstama smještajnih jedinica, a pripadaju tim turističkim zonama.

Iz zadnje rečenice citata potrebno je izbaciti riječ samo jer previše naglašava stav autora, a u studiji nije potkrijepljen svim načelima održivog razvoja.

11. NEPOTPUNI, NETOČNI I ZASTARJELI PODATCI

Citirano prema 54. Studije:

Najvažnije mjesto ima značajni krajobraz 'Labin, Rabac i uvala Prklog' površine 1.347 hektara, proglašen 1973. godine...

Potrebno je navesti izvor(e) po kojem se to područje proglašava značajnim krajobrazom. U prilogu je potrebno dodati taj izvor(e) jer Studija u jednom svojem izdvojenom dijelu iznosi mišljenje o Prtlogu koji je sastavni dio toga značajnog krajobraza.

Citirano prema 70. str. Studije, a spominje se i na 120. str. Studije:

Sve četiri uređene plaže Maslinica, St. Andrea, Lanterna i Girandella nalaze se jedna do druge u Rabcu, sve su prirodne i zaštićene s dobrim cestovnim pristupom iz neposredne blizine, a sve imaju i status plave zastave za kvalitetu i uređenost.

U citatu riječ prirodne treba zamijeniti riječju uređene.

Pravilnik o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljiti (NN 050/1995) u terminologiji koristi sljedeće:

Članak 2.

Prema vrsti se morske plaže dijele na 1. uređene plaže 2. prirodne plaže.

Citirano prema 70. str. Studije:

Mogućnosti za kupanje postoje i u drugim dijelovima područja grada Labina, posebice kod Duge Luke, ali se radi o neuređenim plažama znatno skromnijih kapaciteta.

U citatu riječ neuređenim treba zamijeniti riječju prirodnim.

Pravilnik o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljiti (NN 050/1995) u terminologiji koristi sljedeće:

Članak 2.

Prema vrsti se morske plaže dijele na 1. uređene plaže 2. prirodne plaže.

Citirano prema 74. str. Studije:

Analizirani podaci upućuju na to da područje grada Labina i cijele Labinštine turistički zaostaje za ostalim dijelovima Istre ne samo po sveukupnom turističkom prometu, nego iskazuje i sporiji rast. To se odnosi ne samo Labinštinu u cjelini, nego i na Rabac kao trenutno jedino značajnije turističko odredište, koje osim slabijeg turističkog rasta stagnira i u demografskom pogledu.

U navodima prije ovoga citata analiziraju se podatci koji uglavnom pokazuju broj noćenja, a nedostaju ostali pokazatelji održivog razvoja, a na temelju toga se zaključuje da Labinština turistički zaostaje i da je taj razvoj razmjerno spor u odnosu na druge dijelove Istre i pogotovo Hrvatske u cjelini.

Analizirano na 74. str. Studije te zaključak pokazuju da se razvoj mjeri po broju noćenja što ne može i ne smije biti jedini pokazatelj održivog razvoja, on nije ni dovoljan ekonomski pokazatelj. Potrebno je dopuniti Studiju ostalim podacima kako bi zaključak bio potpuniji, navesti kriterije po kojima se do zaključka došlo ili pak navesti da je taj zaključak islučivo temeljen na broju noćenja tako da bude precizno navedeno da u obzir nisu uzeti pokazatelji održivog razvoja.

Vežano za izneseno potrebno je u Studiji definirati pojmove rasta i razvoja jer nisu istovjetni pojmovi i u Studiji ih se ne smije zamjenjivati.

Radi preciziranja i objašnjenja citira se prema radu:

Birkić, Draženka: Održivi turistički razvoj priobalne destinacije : doktorski rad, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2016. <https://www.bib.irb.hr/pretraga?q=Birki%C4%87,%20Dra%C5%BEenka&by=author> (26.8.2018.)

Pojam rasta uvijek označuje pomak u količini, odnosno kvantitativnu promjenu i iskazuje se u fizičkim pokazateljima, a pojam razvoja pak predstavlja novo stanje kojem težimo, novi, bolji položaj od onog u kojem se trenutno nalazimo. (str. 54)

U priobalnim turističkim destinacijama rast se može iskazati u broju turističkih dolazaka, prosječnoj duljini boravka turista u destinaciji, potrošnji turista po danu i po turistu, broju kreveta u registriranim turističkim objektima, broju kreveta u registriranim privatnim smještajnim kapacitetima, broju kreveta u registriranim turističkim objektima s 5*, broju i kapacitetu restorana (broj sjijesta), broju turističkih informativnih centara u odnosu na broj turista, broju uslužnih obrta koji se nadopunjuju i nude lokalne, ekološke proizvode i tome sl. Visoka potražnja, duži boravak na destinaciji kao i visoka potrošnja lokalnih proizvoda i usluga znače stvaraju od prometa u turizmu u priobalnoj destinaciji i kako turizam utječe na rast priobalne destinacije. Količina registriranih/ostvarenih investicija u uslužnom sektoru, kreni pokazatelji ne doprinose nužno gospodarskom napretku, odnosno razvoju, ali se tretiraju kao pokazatelji rasta u lokalnoj zajednici. (str.55)

Ekonomski rast, danas posebno naglašavan, zahtijeva žrtvovanje ideje razvoja destinacije, žrtvovanje njene održivosti, a time i njene konkurentnosti, što je tipično za priobalne turističke destinacije gdje se okoliš degradira u interesu kratkoročnog rasta dobiti. U ovakvim slučajevima možemo govoriti samo o određenom rastu, ali ne i razvoju priobalne turističke destinacije. S druge pak strane, turistički je razvoj proces u kojem turizam postaje manje ili više naglašen pravac razvoja određenog područja. Za razliku od rasta, turistič koristi na kompleksnoj razini. Postoje različita mjerila razvoja ekonomskog, sociološkog, kulturološkog i drugog sadržaja. Konceptija održivog razvoja u prvi plan ističe kvalitativno unapređenje u odnosu na kvantitativni rast. (str.55)

To znač sve elemente u sustavu vrijednosti priobalne turističke destinacije. Rast nije uvijek i razvoj, dapače rast u turističkom kontekstu može značiti i određeno nazadovanje. (str.58) Citirano prema 59. str. Studije:

Uzme li se u obzir da i u turizmu područje Labinštine zaostaje za drugim dijelovima Istre...

Tvrđnje je potrebno dopuniti kriterijima prema kojima je donesen zaključak.

Citirano prema 78. str. Studije:

Kraška podloga, blizina padina Učke i odgovarajuće količine padalina tijekom cijele godine svrstavaju područje Labinštine u značajno izvoršte pitke vode za cijelu Istru zahvaljujući formiranim retencijama u podzemlju sa značajnim zalihama pitke vode. Postojeći izvori vode koji opskrbljuju područje Grada Labina su ukupnog kapaciteta od oko 271 l/s. To su izvori Fonte Gaia i Kokoti (180 l/s), Kožljak (7 l/s), Plomin (4 l/s) i Mutvica (80 l/s), koji zadovoljavaju sadašnje potrebe za vodom.27

Fusnota 27 pokazuje da je citirano prema: PUR grada Labina. Labin, 2008. godine.

Podatak iz 2008. nije dovoljno relevantan da svjedoči o zalihama vode jer su se u međuvremenu dogodilo povećanje prihvatnog kapaciteta, a možda i utjecaj nekih drugih čimbenika pa su nužni aktualni podatci o zalihama i kvaliteti vode.

Citirano prema 79. str. Studije:

Na vodoopskrbni sustav, kojim upravlja Vodovod Labin d.o.o., priključeno je 99,7% stanovništva na području Grada Labina te općina Kršan, Pićan, Sv. Nedjelja i Raša, s opskrbom nižih dijelova (do 300 m.nm.) općina Gračiče i Cerovlje, tako da je priključenost stanovništva na javni vodoopskrbni sustav na razini visoko razvijenih zemalja EU.

Postojeći kapaciteti sustava vodoopskrbe grada Labinu zadovoljavaju potrebe za pitkom vodom najmanje do 2020. godine.²⁹ Fusnota 29 pokazuje da je citirano prema: STRATEGIJA RAZVOJA GRADA LABINA 2016 –2020. Finalni dokument. Grad Labin, Labin 2016. godine.

Nejasno je odakle je preuzet podatak o zadovoljavanju potrebe za pitkom vodom najmanje do 2020.g. Na str. 38. str. PDF-a Strategije razvoja Grada Labina 2016.-2020., na kojoj se nalazi i dio teksta koji je citiran u Studiji, ne nalazi se podatak o zadovoljenju potreba za pitkom vodom, nego tekst:

Strateški zahvat koji bi Vodovod Labin d.o.o. u narednom dugoročnom razdoblju morao obaviti da bi dugoročno jamčio sigurnu vodoopskrbu (stalnog i sezonskog) stanovništva jest rekonstrukcija cjevovoda od PVC-a, PEHD-a i azbestno cementnih cijevi koje ukupno čine oko 50% vodovodne mreže i stare su od 40 do 75 godina.

http://www.labin.hr/Files/201608/STRATEGIJA%20RAZVOJA%20GRADA%20LABINA%202016%20FINALNI%20DOKUMENT%20IV_1.pdf

U studiji je potrebno navesti precizine i aktualne podatke o zalihama i kvaliteti vode, potrošnji vode po broju stanovnika, potrošnja vode po broju kreveta u 2017. i kako se ona mijenja prema prihvatnim kapacitetima Prostornog plana Istarske županije te utvrditi ima li u vrhu sezone dovoljno zaliha vode za lokalno stanovništvo, sve smještajne kapacitete, jednodnevne posjetitelje, radnu snagu koja nema prebivalište u Labinu i do kada su zadovoljene sve te potrebe za vodom.

Nakon toga potrebno je analizirano povezati s ostalim aspektima održivog razvoja – sociološkim, ekonomskim i ekološkim - npr. hoće li povećanje potrošnje utjecati na povećanje cijena vode, hoće li utjecati na povećanje cijena zaštite voda, kako će djelovati na ekosustav i na zadovoljstvo lokalnog stanovništva itd.

Na 15. str. Studije navedeno je da su se kao sekundarni izvori koristili: Izvješća javnih komunalnih poduzeća (vodoopskrba, elektrodistribucija, promet u mirovanju, zbrinjavanje komunalnog otpada, zbrinjavanje otpadnih voda).

Potrebno je dopuniti popis literature i precizirati koji su to izvještaji.

Citirano prema 38. str. Studije:

U cilju rasterećenja Rapca zanimljivo je da se u naselju Rabac ne planiraju nova područja ugostiteljsko turističke namjene, već u drugim naseljima što podrazumijeva disperziju područja ugostiteljsko turističke namjene malih površina na cijelo područje Grada.

Prema Prostornom planu Istarske županije, a i Prostornom planu Grada Labina, koji se navodi u popisu literature, vidljivo je da su širenja u Rapcu moguća. Studija ne može znati što će Grad Labin u budućnosti planirati s tim područjima pogotovo dok prostorno-planska dokumentacija omogućava širenje. Pritom treba još dodatno uzeti u obzir da Prostorni plan Istarske županije reflektira i zahtjeve Grada Labina.

Prema Prijedlogu Urbanističkog plana uređenja naselja Rabac od 3.7.2018. vidljivo je da prostorno-planska dokumentacija omogućava širenje. Novi Prijedlog Urbanističkog plana nije važeći Urbanistički plan, ali još jednom pokazuje što omogućava prostorno-planska dokumentacija višeg stupnja, stoga Studija ne može donositi zaključke o tome. Navod je potrebno brisati.

12. TRP PRTLOG 1 i 2

12. 1. Ujednačiti naziv

Potrebno je ujednačiti naziv: Prtlog/Prklog. Prijedlog: Prtlog

12.2. Uvrstiti dodatne socijalne pokazatelje koji nisu u Studiji, a trebaju biti na temelju već prije objašnjenog, koji govore da Prtlog treba ostati zeleni pojas sa statusom značajnog krajobraza. Tekst u cjelini treba biti sastavni dio Studije i dio njezinih zaključaka:

Građanska inicijativa Volim Prtlog nastala je zbog želje grupe građana da ukaže na vrijednost Prtloga kao zaštićenog područja te da zbog budućih generacija iskaže potrebu njegova očuvanja kao zelenog pojasa. Također, da istakne potrebu svjesnijeg i odgovornijeg ponašanja lokalne vlasti prema neprocjenjivom prostoru koji uživamo te da naglasi koliko je aktivno građanstvo važno i potrebno pri donošenju strateški važnih odluka koje prvenstveno moraju biti u interesu lokalne zajednice. Iz tih razloga pokrenuta je peticija Zaustavimo devastaciju i degradaciju Prtloga. Peticija, koja se provodila na punktovima i elektronički, imala je 3276 potpisnika. Peticija, njezini zahtjevi i argumenti predani su Gradu Labinu 13.6.2017.

Temeljni zahtjev peticije bio je stavljanje izvan snage Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja Turističko razvojnog područja Prtlog 1 i 2 koje su donesene 4.11.2016. i 20.12.2016. zbog toga što nije provedeno savjetovanje s građanima prije Odluka te kako bi se osigurala nezavisnost svih studija (studija strateške procjene, studija prihvatnog kapaciteta, studija utjecaja na okoliš) koje su peticijom također tražene ako se nastavi s razmišljanjima o širenjima. GI Volim Prtlog smatra da su

studije bile nužne prije donošenja bilo kakvih odluka ako se govori o načelima održivog razvoja, a Odluke su donesene bez tih studija.

GI Volim Prtlog smatra da se Odluke protive općim interesima građana Labina i da će im, ako dođe do njihove realizacije, TRP Prtlog 1 i 2 nanijeti višestruku štetu: ekonomsku, ekološku, socijalnu te devastiran i degradiran prostor. Također, prije svega, potrebna su novija istraživanja bioraznolikosti Prtloga te očuvanje Prtloga kao zelenog pojasa sa statusom značajnog krajobraza zbog očuvanja prostornog identiteta, prirode i baštine, zbog ekološkog otiska šireg prostora, zbog zadovoljstva lokalnog stanovništva, zbog potrebe raznovrsnosti i atraktivnosti turističke ponude te održivog razvoja koji će pokazati da vrednuje i čuva svoje prirodne ljepote značajnog krajobraza i da ih kao dio svog identiteta i baštine ostavlja budućim generacijama u nasljeđe.

12.3. Prtlog ne smije izgubiti status značajnog krajobraza i zelenog pojasa u Prostornom planu Grada Labina

Pokazatelji koji govore da Prtlog treba ostati zeleni pojas sa statusom značajnog krajobraza, a navedeni su u samoj Studiji:

12.3.1. Prostorni pokazatelji

Prostorni pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a koji utječu na ostale pokazatelje održivog razvoja: U Studiji se kao mjera iz Akcijskog plana zelenog turizma navodi i:

- planiranje koje prepoznaje i čuva resursnu osnovu, sanira devastirani prostor, a čuva netaknuti; (str.28)

Citirano prema 22. str. Studije:

Ekološke vrijednosti, okolišna kakvoća i kulturna dobra ključna su za dobrobit i gospodarske perspektive te pružaju jedinstvene mogućnosti za razvoj pa time i za turizam.

Prekomjerna eksploatacija ovih resursa kako bi se zadovoljila povećana potražnja kao i industrijski rizici mogu uzrokovati značajnu štetu te mogu biti prijetnja teritorijalnom razvoju. Urbanizacija, intenziviranje poljoprivrede i ribarstva, promet i druge vrste razvoja infrastrukture, posebno ako se odvijaju na teritorijalno nekoordiniran način, mogu izazvati značajne okolišne probleme.

Citirano prema 27. str. Studije:

U Strategiji prostornog razvoja RH kao relevantno načelo korištenja prostora navedeno je da prioritetne razvojne mjere treba usmjeriti na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta, odnosno njihovu obnovu, modernizaciju i podizanje kvalitete, a sam turizam potrebno je intenzivnije priklanjati primjeni okolišno odgovornih, zelenim koncepcijama razini pojedinih pružatelja usluga i cijelih destinacija, uvažavajući ekološki odgovoran razvoj kao jednu od njegovih temeljnih strateških smjernica (Strategija prostornog razvoja, 2017: 166).

Citirano prema 11. str. Studije:

Budući se nekontroliranim i neplanskim povećanjem turističkih aktivnosti pojedine prostorne posebnosti, privlačnosti i prepoznatljivosti smanjuju ili nestaju, nužno se nameće potreba za postavljanjem određenih prostornih ograničenja kroz određivanje prihvatnih kapaciteta.

12.3.2. Ekološki pokazatelji

Ekološki pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a utječu na ostale pokazatelje održivog razvoja:

Ekološki otisak šireg prostora:

Naime, radi se također o vrlo slikovitim prirodnim cjelinama, ali i o prostorima čije je atraktivnost narušena industrijskim pogonima, u prvom redu Termoelektranom u Plominu i tvornicom 'Rockwool', a u manjoj mjeri i lučkim kapacitetima u Bršici. (str.65)

Trenutno ne postoji sustavni monitoring kakvoće tla i zraka pa je potrebno organizirati i kontinuirano provoditi ispitivanje svojstava tla i zraka, kojima će se, osim adekvatne zaštite, permanentno poduzimati mjere za povećanje kvalitete tla i zraka. (str.113)

Kakvoća vode nije uvijek zadovoljavajuće kvalitete budući da su podzemne vode slabo zaštićene od prodora onečišćenja s površine. Onečišćenje voda u najvećoj mjeri uzrokuje nerazvijen i nedovoljno izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda koji zahtijeva tehnološku i građevinsku obnovu. (str. 108-109)

Kanalizacijska mreža uglavnom ne prati potrebe stanovništva i nije na razini željenih standarda zaštite podzemlja od štetnog utjecaja na okoliš. (str.118)

Planirani razvoj stambeno-turističkog naselja Rabac i susjednih ugostiteljsko –turističkih zona nalaže potrebu pravodobne izvedbe uređaja za pročišćavanje otpadnih voda potrebnih za 15.000 ekvivalentnih jedinica što je ključan preduvjet očuvanja postojeće visoke kakvoće mora. (str.114)

Štete sastoje se u negativnim utjecajima turizma na okoliš kao što su: zagađivanje zraka, zagađivanje mora, zagađivanje vodotoka i podzemnih voda, zagađivanje tla, gomilanje komunalnog otpada, zagađivanje bukom, prometne gužve, pojačana gradnja infrastrukture te vizualno onečišćenje okoliša i krajobraza uzrokovano gradnjom. (str. 111)

Prtlog – status značajnog krajobraza:

Prostor koji zauzima područje grada Labina može se ocijeniti vrlo vrijednim s krajobraznog stanovišta zbog očuvanosti najvećeg dijela obalnog prostora, brdovitosti i obilja lijepih vizura. Najvažnije mjesto ima značajni krajobraz 'Labin, Rabac i uvala Prklog' površine 1.347 hektara (str. 54)

No, najveće zaštićeno područje značajni krajobraz 'Labin, Rabac i uvala Prklog', u kojem su glavne atrakcije stari grad Labin sa svojim vizurama i dvije slikovite uvale Rabac i Prklog u njegovom podnožju, predstavlja važan prirodni resurs regionalnog značaja.

Ovo područje karakterizira bogatstvo raznolikih i vrlo vrijednih osobina. (str.130)

12.3.3 Ekonomski pokazatelji

Ekonomski pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a utječu na ostale pokazatelje:

Najveći broj noćenja ostvaruje se od 6. – 9. mjeseca s time da se u 7. i 8. mjesecu ostvaruje vrhunac. Navedeno ukazuje da turizam na području Grada Labina pokazuje izrazitu sezonalnost. (str. 36)

Kao i na drugim turističkim mjestima RH u Labinu je prisutan problem nedostatka radne snage uzrokovan već dugo zatvorenim industrijskim sadržajima, i nepovoljnom dobno strukturom stanovništva, što se preporuča rješavati aktivnom populacijskom politikom na razini mjesne samouprave. (str.138)

12.3.4 Infrastrukturalni pokazatelji

Infrastrukturalni pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a utječu na ostale pokazatelje:

Širi prostor Grada Labina:

Daljnje povećanje turističkog prometa u vrijeme vrhunca turističkog prometa dovodi do zabrinjavajućeg stupnja opterećenja infrastrukture (str.137)

TRP Prtlog 1 prema 132. str. Studije:

- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 1" nije priključeno na vodoopskrbni sustav
- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 1" nije priključeno na elektro-energetski sustav
- Za sada promatrano područje nije obuhvaćeno organiziranim prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada
- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 1" nije priključeno na sustav komunalne ni oborinske odvodnje.
- Za sada je turističko razvojno područje "Prklog 1" prometno loše povezano s prometnom mrežom Grada Labina i Istarske županije.

TRP Prtlog 2 prema 135. str. Studije:

- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 2" nije priključeno na vodoopskrbni sustav
- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 2" nije priključeno na elektro-energetski sustav
- Za sada promatrano područje nije obuhvaćeno organiziranim prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada.
- Za sada turističko razvojno područje "Prklog 2" nije priključeno na sustav komunalne ni oborinske odvodnje.
- Za sada je turističko razvojno područje "Prklog 2" prometno loše povezan s prometnom mrežom Grada Labina i Istarske županije.

Izdvojiti ćemo usko grlo navedeno u Studiji koje dodatno dočarava stanje, a vezano je i za TRP Prtlog 1 i 2:

Sadašnje stanje:

Glavni problem cestovne infrastrukture grada Labina predstavlja visok intenzitet prometa na glavnim gradskim ulicama tijekom turističke sezone, što u vršnim razdobljima sezone često rezultira dugotrajnim zastojevima. Značajne probleme uzrokuje i promet u mirovanju, koji je također najizraženiji s najekscitiranim situacijama u mjestima izloženim velikom turističkom pritisku poput središnjih dijelova Labina (Stari grad) i Rapca. (str.92)

Kada je riječ o prometu u mirovanju u Labinu (a posebno u Starom gradu) granica podnošljivosti u bližoj okolini većih turističkih atrakcija toliko je premašena da zagušenje vozila na vrhuncu turističke sezone značajno snižava kvalitetu života građanima Labina. (str.92)

Promet prema Starom gradu zbog zahtjevnog reljefa traži veće zahvate bez kojih nema suvremenog rješenja organizacije prometnih tokova. Današnji tranzitni prolaz za Prklog, Ravni i Marinu preko glavnog trga (Titov trg) te parkiranje na trgu je dalje neodrživo, a parkiralište nema ni direktan pristup iz pravca Podlabina. (str. 95-96)

Sadašnjem stanju treba pridodati i kapacitete Grada Labina neizgrađenih područja koji će koristiti to isto grlo:

450 (Prtlog 1) + 380 (Prtlog 2) + 54 (Lovranci) + 400 (Šikuli) = 1 284

Zbog dobivanja još potpunije slike svemu tome treba pridodati i kapacitete Općine Raša koji se već koriste tim istim uskim grlom i koji će se njime tek koristiti.

12.3.5. Socijalni pokazatelji

Socijalni pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a utječu na ostale pokazatelje:

U vrijeme vrhunca turističke sezone u Rapcu javlja stupanj iritacije od turizma među lokalnom stanovništvu. (str. 137)

12.3.6. Kulturološki pokazatelji

Kulturološki pokazatelji koji su navedeni u Studiji, a utječu na ostale pokazatelje:

Baština i kolektivno sjećanje svakog mjesta ili zajednice nezamjenjiv je i važan temelj za razvoj, sada i u budućnosti. U vrijeme sve veće globalizacije, zaštita, očuvanje, interpretacija i predstavljanje baštine i kulturne raznolikosti bilo kojeg mjesta ili regije važan je izazov.

Primarni cilj upravljanja baštinom jest komunicirati njezinim značenjem i potrebom za očuvanjem. Prirodna i kulturna baština te raznolikosti nematerijalne kulture glavne su turističke atrakcije. Turizam bi trebao donijeti korist lokalnim zajednicama te pružiti važno sredstvo i motivaciju za njih, da se brinu i održavaju svoju baštinu i kulturne prakse. (str.17)

12.4. Obveza izrada studije procjene utjecaja planiranih zahvata na okoliš

Pokazatelj bez kojeg Studija uopće ne može iznositi mišljenje o potrebi povećanja prihvatnog kapaciteta na području značajnog krajobrazu:

Očuvanje prirodne i biološke raznolikosti ima sve veću ulogu u turističkom razvoju, te je sukladno principima održivog razvoja potrebno sustavno poticati očuvanje i unaprjeđenje postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti (str.115)

Za zahvate u prostoru za koje se očekuje da bi svojim djelovanjem i korištenjem mogli znatno ugroziti okoliš propisuje se obveza izrade studije procjene utjecaja na okoliš, kao mjera sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš. (str. 115)

Pokazatelj na temelju kojeg Studija donosi zaključak o mogućnostima povećanja prihvatnog kapaciteta vezano za projekte TRP Prtlog 1 i 2:

- temelji se isključivo na Prostornom planu Istarske županije i njegovu načelu izgrađenosti/ neizgrađenosti prostora, a pritom se zanemaruju sva ostala načela održivog razvoja koja nisu dovedena u odnos. Studija ne ostvaruje model koji si je zadala u osmišljavanju prihvatnog kapaciteta Grada Labina, a polazi od činjenica da (str. 11):

- je prostor važan strateški resurs koji se može i treba koristiti za planiranje održivog razvoja i turizma na cijelom prostoru Grada Labina,

- koristi od turizma treba imati cijela zajednica.

U prvoj činjenici riječ prostor ne podrazumijeva da taj prostor mora biti izgrađen prostor, nego da se turizam treba provoditi na cijelom području Grada Labina, a ne samo na obali i priobalju kao najugroženijem strateškom resursu, da se time postigne druga navedena činjenica – uz sva ostala načela održivog razvoja – i ekonomska održivost zajednice. Održivi razvoj podrazumijeva da će u svemu postojati mjera koja će propitivati optimalnu razinu koristi i štete za lokalnu zajednicu po svim načelima održivog razvoja, koja će načela dovesti u odnos i koja neće davati prednost jednom načelu zanemarujući ostale.

ZAKLJUČNO O STUDIJI:

- Studija nedovoljno razrađuje sve aspekte održivog razvoja

- Pri izricanju mišljenja o projektima TRP Prtlog 1 i 2 u potpunosti zanemaruje neke aspekte održivog razvoja i ne analizira ih

- Pri izricanju mišljenja o projektima TRP Prtlog 1 i 2 pokazatelje održivog razvoja, koje i sama prethodno analizira, u potpunosti zanemaruje i ne dovodi ih u odnos.

Odgovore na zaprimljena očitovanja sastavili:

Jasenska kranjčević, Zoran Klarić, Dubravko Milojević

Ne prihvaća se konstatacija da SPK nije dovoljno razradila aspekte održivog razvoja.

Koncept turističke održive nosivosti nekog područja je definiran kao maksimalni broj ljudi koji mogu posjetiti turističku destinaciju u isto vrijeme, bez negativnih utjecaja na fizički, ekonomski i društveni okoliš, te ne izazivaju neprihvatljivi pad kvalitete zadovoljstva posjetitelja. Kvalitativna primarna istraživanja provedena u okviru projekta uključivala su intervju i radionicu s dionicima fokus grupe te obilazak terena (metodu promatranja). Tijekom prve faze projekta (analize stanja), primijenjena je i metoda promatranja tijekom obilaska terena. Cilj obilaska terena bio je vizualno ustvrditi opterećenja prometne infrastrukture te pojedinih prirodnih i kulturnih atrakcija, prije svega plažnog prostora na području Grada.

Prihvatni kapacitet procjenjen je kroz razradu ključnih pokazatelja stanja u prostoru bitnih za razvoj turizma i to od onih koji primarno prostorne/fizičke i ekološke komponente prihvatnog kapaciteta pa do onih koji uključuju infrastrukturnu, socio-kulturnu te političko-ekonomsku komponentu. Prostorno-ekološki indikatori odnose se na sve komponente koje se tiču fizičkog prostora, odnosno okoliša, dakle na fizički kapacitet prostora, dužinu obalne linije, kapacitet plaža itd. Infrastrukturni indikatori odnose se na infrastrukturu, dakle na promet, vodoopskrbu, odvodnju, upravljanje čvrstim otpadom i sl., a tako i na onečišćenja okoliša (zraka, mora i tla) uzrokovana neprimjerenim stanjem infrastrukture. Iako su ovi indikatori uglavnom razmjerno lako mjerljivi, oni su i fleksibilni jer se određenim fizičkim intervencijama kao što su izgradnja novih cesta, parkirališnih mjesta i javnih garaža, unapređenje vodovodne mreže, izgradnja pročistača voda, razvrstavanje čvrstog otpada i sl. može podići prihvatni kapacitet.

U poglavlju 5.5. OBILJEŽJA INDIKATORA PRIHVATNOG KAPACITETA TURIZMA POJEDINAČNIH KRITIČNIH PODRUČJA GRADA LABINA detaljno su razrađene glavne karakteristike za pojedinačna kritična područja Grada Labina, a na kraju dane su smjernice za organizirani i održivi daljnji razvoj turizma u Labinu .

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 7.	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:	
Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta:	
Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	Vesna Šćira-Knapić
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Klub IDS HNS i HSU
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	Pravovremenim uočavanjem uskih grla te promišljajući o budućem razvoju održivog turizma, Grad Labin inicirao je izradu studiju Prihvatnih kapaciteta koju smatramo korisnom s obzirom na to da je ista detektirala određene nedostatke koji predstavljaju problem u daljnjem razvoju te utječu na kvalitetu života domicilnog stanovništva. Studija kao glavne probleme ističe nedostatke komunalne i prometne infrastrukture, navodi donekle zadovoljavajuće okolišne indikatore, koji se odnose na karakteristike i kapacitet plaža te nezadovoljavajuće urbanističke indikatore što podrazumijeva izgrađenost naselja. Kao Klub vijećnika IDS HNS HSU zalažemo se za rješavanje navedenih nedostataka uz definiranje prioriteta a što bi

	<p>omogućilo iskorištavanje potencijala turističkog sektora i doprinijelo održivom gospodarskom rastu i razvoju Grada Labina i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Za rekonstrukciju ceste Labin - Gornji Rabac : postoji idejni projekt kako bi se osigurao siguran prometni pravac i time spriječilo često opterećenje vozilima u vrijeme turističke sezone. - Rješavanje odvodnje planiranom izgradnjom pročistača s MBR tehnologijom, čime će se znatno unaprijediti komunalna infrastruktura s ciljem zaštite i očuvanja okoliša. - Uvala Prtlog pruža mogućnosti za razvoj turizma te bi izgradnja turističko razvojnog područja učinila vrlo pozitivan pomak u distribuciji turističkog opterećenja u razdoblju glavne turističke sezone. Sprječavanje prometnog kolapsa prometnim rasterećenjem moguće je upravo pomoću disperzije turizma na Prtlog koji će kao takav biti održiv i kontrolirani, što podrazumijeva novi način upravljanja turizmom temeljenog na održivosti i dugoročnom razvoju. Također nije zanemarivo kako je obalnom pojasu na području Prtloga nužno uređenje s obzirom na to da domicilno stanovništvo nema normalne uvjete pri ulasku u more. - Obraćajući posebnu pozornost na propisane standarde, hotelski smještaj koji podrazumijeva ograničen broj ležaja, trebao bi biti uklopljen u krajobraz - želimo biti aktivni u praćenju izgradnje hotelskih smještaja na području Prtloga kako bi njegov razvoj bio održiv, kontroliran, sistemski, što zapravo podrazumijeva suvremeni turizam.
<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - za zahvate u prostoru za koje se očekuje da bi svojim djelovanjem i korištenjem mogli ugroziti okoliš, kao mjeru sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš, predlažemo izradu studije procjene utjecaja na okoliš, iako prema važećim propisima ista nije obvezna. - Predlažemo objavu međunarodnog natječaja za izradu idejnog arhitektonsko - urbanističkog rješenja, koji će dati smjernice za izradu prostornog plana uređenja. Na taj bi se način prethodno odredili posebni uvjeti postavljeni od strane Grada Labina, a ne investitora – uvjeti koji prvenstveno podrazumijevaju ograničenja u gradnji: ograničena i visoka kvaliteta gradnje s posebnom brigom o vanjskom izgledu objekata, kao i uređenju okolnog prostora.
<p>Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja</p>	<p>31.08.2018</p>

Ovaj komentar davatelja primjedbi se ni u jednom svom dijelu ne odnosi na sadržaj PK, nego se obraća izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji će tek odlučivati o aktivnostima na području koje je obrađeno u SPK .

Studija Prihvatnih kapaciteta ne može propisati obvezu izrade procjene utjecaja na okoliš jer se isto uređuje Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o procjeni utjecaja na okoliš.. U studiji se predlaže da se posveti velika pažnja oblikovanju posebno onih građevina koje bi se eventualno radile u zaštićenom dijelu prirode.

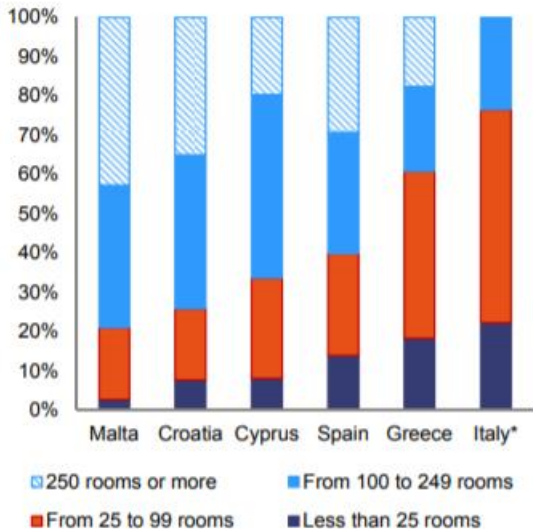
OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 8	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:	
Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta:	
Upravni odjel za prostorno uređenju, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	Olgica Škopac
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Građani, poduzetnici, poljoprivrednici , iznajmljivači, OPG
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	Olgica Škopac
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	<p>Studija je nepotpuna, površna i po meni nije studija nego dokument koji bi opravdao gradnju u Prtlogu što je pogotovo bilo vidljivo u obrazlaganju dajući naglasak na potrebu hotelskih kapaciteta na štetu privatnom smještaju. Prihvatne kapacitete se gleda samo kroz broj kreveta zanemarujući ostale oblike turizma na dnevnoj bazi jer ovom području gravitira veliki broj posjetitelja, pogotovo vikendima, ne samo iz Istre nego i šire i ne samo ljeti. Ljeti su prihvatni kapaciteti nedostadni zbog loše infrastrukture; cesta i kanalizacije, parkinga. Nema odmorišta i ugibališta, pogotovo za kampere, nema čak ni koševa za smeće. Kamperi noće na velikom parkingu kod groblja i čekaju da se ujutro otvori taoletni čvor u memorijalnom centru. Kad je zatvoren vodu uzimaju na groblju. To bi se moglo riješiti kada bi se napravio dio parkinga za kampere sa pripadajućom infrastrukturom pa makar i besplatni ako bi postavljanje iziskivali veća sredstva.</p> <p>Kod nas se mogu razvijati mnogi oblici turizma jer posjedujemo neizmjereno bogatstvo u resursima, pogotovo u bogatstvu prirode od čistoće mora, raznolikosti krajobraza, zelenih oaza, bioraznolikosti i izvrsnih autohtonih proizvoda i namirnica, domicilnog stanovništva koje već desetljećima razvija suživot sa turistima. Ako nam je važno, kako kaže studija i kako bi trebalo biti, da najveću korist ima lokalna zajednica onda moramo razvijati sve oblike turizma i suživota</p>

	<p>u ravnoteži. Lokalnu zajednicu čine svi njezini dionici. Zaštićeni krajolik treba ostati zaštićen u ovoj veličini kako je sada i nikako ne dozvoliti „žderačima prostora“ da ga unište, a kapacitete planirati kroz cjeloviti razvoj a ne želje pojedinih „investitora“. NE ovakvoj gradnji u Prtlogu. Kapacitete se može znatnije povećavati tek kada se riješi odvodnja i planirane obilaznice za Rabac i Labin. Cesta za Rabac preko mosta, vapi za hitnom cjelovitom rekonstrukcijom i usko je grlo pogotovo ljeti kada pada kiša ili je oblačno.</p>
<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<p>Slika 2.4 Prikaz transformacije prostora u Rapcu iz kojeg je vidljiva uređenje OPG-a Morački ne nalazi se u Rapcu. OPG su u ovoj studiji potpuno zapostavljeni, spomenuti su samo kroz broj od 39 kreveta i kako nisu povećavali kapacitete</p> <ul style="list-style-type: none"> - OPG pogotovo ne čine ležajevi. Od nabrojanih 49 ležajeva 17 u Labinu je na našem Opg-u. Međutim ako govorimo o prihvatnim kapacitetima Opg Škopac u ovom trenutku smije istovremeno primiti 100 gostiju a mogućnosti su i veće. Bez obzira što je Grad Labin urbana sredina, cijela Istra osim grada Pule je ruralno područje u kojem leži bogatstvo koje tek treba iskoristiti ali svakako na održiv način. Kako smo na vrhu ljestvice po razvijenosti teže dolazimo do sredstava iz evropskih fondova. Na vrhu smo ljestvice po razvijenosti zbog niske stope nezaposlenosti što u planiranju treba biti značajno. Da li trebamo nove hotele za koje ćemo uvoziti radnu snagu ili ćemo razvijati i poboljšavati ono što već posjedujemo? <p>U studiji je navedena Sentonina pješačka staza Labin-Rabac, kao dobar primjer. Dobar je primjer samo što je promidbeno prepoznatljiva i medijski eksponirana, a na terenu je loš primjer jer je devastirana, neoznačena, zarasla, opasna... Gps je označena u Rapcu preko tribina nogometnog stadiona, preko ograđenih površina privatnog poljoprivrednog zemljišta. U zadnje vrijeme, od kad se više promovira biciklizam, sve više je na stazi brdskih biciklista koji su opasnost za pješake pa bi bilo dobro, kako je već netko predložio, da budu odvojene staze za bicikliste, odvojene za pješake. Ovaj predio između Labina i Rapca je jako dobro posjećen u sva doba godine a pogotovo proljeće i jesen. Dolaze ljudi iz svih krajeva Istre, Opatije, Rijeke. Oduševljeni su prirodom ali nedostaje sadržaja i odmorišta. Obitelj Škopac, kao većinski vlasnik zemljišta u gornjem dijelu staze već 20 godina nudi suradnju u valoriziranju toga prostora i nije protivnik korištenja kao što pojedinci žele prikazati. Naravno da se protivimo da se obilježavaju staze po privatnom zemljištu koje se koristi u poljoprivredne svrhe bez suglasnosti ili betoniranju stepenica po stazi u zaštićenom krajoliku i na privatnom vlasništvu. Za osmisliti taj prostor potreban je plan kao i suradnja privatnih vlasnika, grada i turističke zajednice. Također krajobrazna osnova trebala bi obuhvatiti cjeloviti zaštićeni prostor između Labina Rapca i Prtloga</p>

Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	31.08.2018.
<p>Ovaj komentar davatelja primjedbi ne odnosi se na sadržaj SPK već se obraća izravno Nositelju izrade akta/dokumenta koji će tek odlučivati o aktivnostima na području koje je obrađeno u dokumentu PK, uključivo planiranje i uređenja staza.</p> <p>Prihvaćen je ispravak na dio koji se odnosi na OPG Morčaki.</p>	

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 9.	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje: Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta: Upravni odjel za prostorno uređenju, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	MO Rabac Udruga iznajmljivača
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Građani Rapca Iznajmljivači Osobe koje podržavaju nezavisnu listu Nevine Miškulin
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	Nevina Miškulin Vijećnica: Jasminka Radolović
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	Općenito smatramo da je studija kontradiktorna u odnosu na ograničenja koja se u njoj ističu, da nije istražila utjecaj malog i srednjeg poduzetništva u turizmu na gospodarstvo lokalne zajednice te da nije kvantificirala prostorno-ekološke resurse, prije svega kapacitet plaža.
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)	<p>Str. 1. Studije – „Promišljajući budući razvoj održivog turizma, Grad Labin je raspisao natječaj te s Institutom za turizam iz Zagreba sklopio Ugovor za izradu studije Prihvatni kapaciteti turizma Grada Labina.“</p> <p>Primjedba: Tvrdnja da je Grad Labin promišljajući budući razvoj održivog turizma raspisao natječaj i sa Institutom za turizam sklopio ugovor o izradi Studije prihvatnih kapaciteta turizma bila bi vjerodostojna kada bi postupak izrade studije bio proveden prije donošenja Odluke o izradi izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Labina kojom su predviđena nova TRP Prtlog 1 i Prtlog 2, na sjednici Gradskog vijeća Grada Labina održanoj 3. kolovoza 2016. godine.</p> <p>Treba istaknuti da je do izrade studije došlo na inzistiranje 6 oporbenih vijećnika koji su uvažavajući prikupljene potpise građana Grada Labina – njih 3276 kroz Inicijativu građana Volim Prtlog - pokrenuli postupak za stavljanje odluka koje se odnose na otvaranje novih turističko razvojnih područja van snage, smatrajući da su odluke neutemeljene jer su donesene bez ikakvih prethodnih stručnih analiza i studija.</p>

<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<p>Prijedlog: u studiju uvrstiti točno objašnjenje razloga za izradu studije.</p> <p>Str. 4. Studije – „Nadalje, iz planskih dokumenata je vidljivo kako se postojeća i planirana područja ugostiteljsko turističke namjene ne smatraju problematičnim u prostorno-planerskom smislu. Zabilježeno je kako se na postojećim područjima ugostiteljsko-turističke namjene ulažu značajni naponi i sredstva u poboljšanje turističke ponude.“</p> <p>Primjedba: Prostorno planska dokumentacija je stručno upitna. Protivljenje šestero oporbenih vijećnika temeljila se upravo na stručnim pokazateljima. Prostorni plan uređenja Grada Labina izradio je stručni tim Zavoda za urbanizam i prostorno planiranje Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu na čelu sa prof. dr. Sonjom Jurković dipl. ing. arh. – koji je područje zaštićenog krajolika predvidio samo za sportsko rekreativne sadržaje radi očuvanja, a da bi se to Odlukom o izmjenama i dopunama Prostornog plana, koju je izradilo upravno tijelo Grada Labina anuliralo i mimo mjerodavnih stručnih analiza omogućilo zauzimanje toga prostora uvođenjem novih turističko razvojnih područja Prtlog 1 i Prtlog 2. Studija već u definiranju ciljeva ne ispunjava očekivanu, primarnu zadaću – da utvrdi uopće opravdanost otvaranja novih turističko razvojnih područja Prtlog 1 i Prtlog 2. Nasuprot tomu, studija uzimajući „zdravo za gotovo“ samo razrađuje i opravdava već donesne odluke.</p> <p>Prijedlog: Studija je trebala prepoznati inicijalnu namjenu prostora Prtlog 1 i Prtlog 2 u smislu zaštićenog krajolika za sportsko rekreativne sadržaje te sugerirati preispitivanje gradskih Odluka koje su donesene u suprotnosti sa time, odnosno njihovo ukidanje.</p>
<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<p>str. 131. Studije – „Ograničenja daljnjeg rasta turističkog prometa u razdoblju glavne turističke sezone najvećim dijelom odnose na organizaciju prometa i prometnu infrastrukturu, na komunalnu infrastrukturu te na nedostatak radne snage, zbog čega je pozornost u nastavku uglavnom usmjerena na ta područja.“</p> <p>Primjedba: Studija treba zabilježiti i sociodemografsko ograničenje, tj. izraženu volju 3.276 građana koji su potpisali peticiju da Prtlog ostane zelena oaza Labinštine.</p> <p>Prijedlog: Uvrstiti primjedbu u studiju.</p>
<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<p>Str. 133-134. Studije – „Pod pretpostavkom rješavanja ključnih infrastrukturnih problema, boljeg korištenja razvojnih potencijala Grada Labina te kvalitetnog upravljanja destinacijom povećanje broja turista u Labinu u srednjoročnom razdoblju u vrhu turističke sezone moglo bi se povećati i do 50% u odnosu na sadašnje stanje.“</p> <p>Str. 135. Studije: „Uz pretpostavku realizacije planiranih prometnih zahvata i izmještanje nepotrebnih sadržaja iz središnje gradske zone na rivi ili u njezinoj blizini, ekspertno se procjenjuje da bi Rabac mogao povećati broj turista za oko 20%, ali pretežito na trenutno turistički manje opterećenom rubnim dijelovima Rapca.“</p> <p>Primjedba: Do takvog se zaključka moglo doći nedovoljnom razradom ključnih pokazatelja – indikatora stanja u prostoru, bitnih za razvoj turizma. To se posebno odnosi na neobnovljive pokazatelje / resurse, odnosno prostorno – ekološke: fizički kapaciteti plaža, konfiguracija terena, dostupnost manjim plažama samo morskim putem, veliki nerazmjer između duljine obale i raspoloživog plažnog prostora i sl., koji su u najvećoj mjeri trajno zadani i kao takvi predstavljaju polazišnu osnovu svakog planiranja u turizmu. Prijedlog da se kapaciteti turizma na području Grada Labina mogu povećavati za čak 50%, odnosno 20% na području Rapca, je apsolutno neprihvatljiv. Stoga bi primarni i jedini cilj trebao biti poticanje razvoja cjelogodišnjeg turizma i uravnoteženi razvoj priobalja i unutrašnjosti i podizanje kvalitete uz održiv i odgovoran razvoj koji će istovremeno udovoljavati potrebama turista i domaćeg stanovništva. Pri svemu tomu se ne smije zaboraviti obvezu očuvanja prirodnih i krajobraznih resursa za buduće generacije i budući razvoj. Prostor i njegov kulturni značaj čini i estetska i povijesna i znanstvena i društvena i duhovna vrijednost za prošle, sadašnje i buduće naraštaje. Nije dovoljno zalagati se samo deklaratorno na očuvanju prirodne i kulturne baštine. To se mora pokazati odgovornim pristupom prilikom donošenja odluka.</p> <p>Prijedlog: Studija je trebala prepoznati cilj održivog razvoja turizma u smislu potrebe za produljenjem trajanja sezone u postojećim objektima, a ne ići u pravcu povećavanja kapaciteta. Nadalje, prostorno – ekološke resurse potrebno je kvantificirati. Npr, studija prihvatnih kapaciteta za Crikvenicu istog izvođača (Carić, Klarić i Čorak, 2007) navodi: „gotovo sav kupališni prostor duž cijele obalne crte prezasićen je i svaki kupac prosječno na raspolaganju ima</p>

	<p>3,7 m² ili 0,38 m² obale, što je ispod minimalnog standarda za javne plaže odnosno ubraja se u razinu prevelike gustoće. Na osnovi takvog izračuna vidljivo je da destinacija Crikvenica u sezoni ima razinu zasićenosti masovnog turizma. Ako bi se na navedene pokazatelje površine za kupanje aplicirao minimalni standard od 5 m² po kupaču, onda bi prihvatni kapacitet iznosio 25.600 kupača, što znači da u vrhuncu sezone postoji višak od 8.600 kupača.” Autori navode različite metode izrade studija i primjere iz prakse (izvor: https://www.researchgate.net/publication/310794682_ISTRAZIVANJA_PRIHVATNOG_KAPACITETA_-_MEDUNARODNA_I_HRVATSKA_ISKUSTVA) gdje je također navedeno da je za Crikvenicu napravljeno: “U toj studiji odrađene su sve potrebne faze izračuna: kartografsko zoniranje, precizni izračuni površina, procjene i kalkulacije te provjere podataka o korištenju svih 30 mikrolokalityeta na obalnoj crti dužine 12,9 km rađene u mjerilu od 1:5.000“.</p>																																			
<p>Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacрта akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)</p>	<p>Str. 135. Studije – “Iako je problem preizgrađenosti i neprimjerene gradnje nemoguće riješiti, daljnji rast broja stambenih objekata (apartmana) i njihovo širenje dogradnjom trebalo bi destimulirati mjerama koje bi poduzela jedinica lokalne samouprave.” „Kao i u Labinu, i ovdje se takav razvoj može ocijeniti poželjnim jer hoteli (3.894 kreveta) i slični objekti te kampovi (2.034 kreveta) 2017. godine čine skoro 50% ukupno raspoloživih kreveta u komercijalnim smještajnim objektima, dok se nešto više od 50% ukupnog smještaja odnosi na smještaj u privatnom smještaju, čiji broj usprkos i sada znatnom udjelu, i dalje raste.“</p> <p>Primjedba: Iz navedenog se da zaključiti da studija očito daje prednost hotelskom smještaju nasuprot malom privatnom poduzetništvu (MSP – malo i srednje poduzetništvo). Eurostat graf pokazuje koliko turističke zemlje u okruženju temelje svoju turističku ponudu na malom i srednjem poduzetništvu, a koliko na velikom hotelskom smještaju. (izvor: Izveštaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 4): https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/eb036_en.pdf</p> <p>Figure 5: Hotels and similar accommodation by size class, 2015</p> <table border="1"> <caption>Data for Figure 5: Hotels and similar accommodation by size class, 2015</caption> <thead> <tr> <th>Country</th> <th>Less than 25 rooms</th> <th>From 25 to 99 rooms</th> <th>From 100 to 249 rooms</th> <th>250 rooms or more</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Malta</td> <td>~2%</td> <td>~18%</td> <td>~40%</td> <td>~40%</td> </tr> <tr> <td>Croatia</td> <td>~8%</td> <td>~18%</td> <td>~40%</td> <td>~34%</td> </tr> <tr> <td>Cyprus</td> <td>~8%</td> <td>~25%</td> <td>~45%</td> <td>~22%</td> </tr> <tr> <td>Spain</td> <td>~15%</td> <td>~25%</td> <td>~30%</td> <td>~30%</td> </tr> <tr> <td>Greece</td> <td>~18%</td> <td>~42%</td> <td>~20%</td> <td>~20%</td> </tr> <tr> <td>Italy*</td> <td>~22%</td> <td>~55%</td> <td>~15%</td> <td>~8%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Iz navedenog je vidljivo da je udio malog i srednjeg poduzetništva (MSP) u turizmu Italije, Grčke, Španjolske i Cipra znatno veći nego u Hrvatskoj.</p>	Country	Less than 25 rooms	From 25 to 99 rooms	From 100 to 249 rooms	250 rooms or more	Malta	~2%	~18%	~40%	~40%	Croatia	~8%	~18%	~40%	~34%	Cyprus	~8%	~25%	~45%	~22%	Spain	~15%	~25%	~30%	~30%	Greece	~18%	~42%	~20%	~20%	Italy*	~22%	~55%	~15%	~8%
Country	Less than 25 rooms	From 25 to 99 rooms	From 100 to 249 rooms	250 rooms or more																																
Malta	~2%	~18%	~40%	~40%																																
Croatia	~8%	~18%	~40%	~34%																																
Cyprus	~8%	~25%	~45%	~22%																																
Spain	~15%	~25%	~30%	~30%																																
Greece	~18%	~42%	~20%	~20%																																
Italy*	~22%	~55%	~15%	~8%																																

File:Hotels and similar accommodation size class, 2016 (%).png

File File history File usage

	Total number of hotels and similar accommodation establishments	Less than 25 rooms (*)	From 25 to 99 rooms	From 100 to 249 rooms	250 rooms or more
EU-28(**)	202 519	59.5	32.5	7.9	
Belgium	1 522				
Bulgaria	2 158	20.8	47.2	17.1	15.0
Czech Republic	6 022	77.2	19.8	2.6	0.5
Denmark	537				
Germany	33 061	69.0	25.5	4.7	0.7
Estonia	413				
Ireland(**)	2 348				
Greece	9 986	52.0	40.1	5.9	2.0
Spain	19 524	61.7	25.8	9.0	3.5
France	18 424				
Croatia	1 011	45.0	29.1	18.1	7.8
Italy(**)	33 163	54.8	40.9	4.3	
Cyprus	783	54.0	27.1	15.3	3.6
Latvia	343	62.7	28.6	7.6	1.2
Lithuania	420	61.2	31.4	6.9	0.5
Luxembourg(**)	232	62.5	30.2	7.3	
Hungary	2 202	66.6	26.5	5.5	1.4
Malta	164	22.0	37.8	26.8	13.4
Netherlands	3 585				
Austria	12 366				
Poland	3 965	49.8	42.8	6.5	1.0
Portugal(**)	2 430				
Romania	2 638	51.5	37.4	9.3	1.8
Slovenia	692				
Slovakia	1 475				
Finland	772				
Sweden	2 011	19.9	44.8	21.9	13.4
United Kingdom(**)	40 272				
Iceland	397	56.7	36.8	5.8	0.8
Liechtenstein	38				
Norway(**)	1 082	27.1	46.7	20.8	5.5
Switzerland	4 949				
Montenegro(**)	351				
Former Yugoslav Republic of Macedonia(**)	233				
Serbia(**)	676				
Turkey(**)	3 125				

Note: data transmitted to Eurostat on an optional basis and therefore not available for all countries; due to rounding, deviations can occur between total and subtotals.

(*) Comparability of this data may be affected by the data collection thresholds since in many countries.

Nadalje, iz gornjeg EUROSTAT izvještaja o turizmu za 2016. godinu (izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics_-_annual_results_for_the_accommodation_sector, tablica 7.) vidljivo je da gotovo sve zemlje u EU imaju više od 50% noćenja ostvarenih u objektima sa manje od 25 soba.

Prijedlog: studija je trebala istražiti utjecaj MSP-a u turizmu na gospodarstvo lokalne zajednice te valorizirati prednosti i nedostatke u odnosu na hotelski smještaj.

Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja

31.8.2018.

Primjedba se djelomično prihvaća posebno onaj dio koji se odnosi na plaže.

Studija je prepoznala cilj održivog razvoja turizma te je u njoj dat naglasak za produljenjem trajanja sezone u postojećim smještajnim kapacitetima ali i pažnju na ravnomjerniju distribuciju turizma na cijelom području Grada Labina. Povećanje broja turista / dolazaka proizlazi uglavnom iz produženje sezone.

Studija prihvatnog kapaciteta za Crikvenicu rađena je po staroj metodologiji koja je uzimala u obzir maksimalan broj kupaca bez koeficijenta istodobnosti koji iskazuje mnogo manji pritisak na prostor, a u kalkulaciju su uzete sve površine pogodne za kupanje, dakle i stjenoviti i razmjerno nepristupačni dijelovi obale. Do tih površina se došlo detaljnim i dugotrajnim mjerjenjima koja su bila posebni predmet studije i za koja su pribavljena dodatna sredstva koja nisu predviđena za izradu studije za Labin. No, za to nije bilo ni potrebe, jer okvirni izračuni u slučaju grada Labina pokazuju znatno manju opterećenost od područja grada Crikvenice, gdje je s obzirom na enormno velik broj kuća za odmor te blizinu Zagreba i Rijeke prisutan i mnogo veći izletnički pritisak na kupališni prostor.

U skladu sa suvremenim gledanjima na prihvatni kapacitet i promjenama u načinu provođenja odmora turista, danas bi i procjena za Crikvenicu bila umjerenija. Naime, osim općeg smanjenja provođenja vremena na plaži u sklopu boravka turista,

znatno se povećalo korištenje bazena, osobito za turiste u hotelskom smještaju viših kategorija, kakvih je mnogo upravo u Rabcu kao glavnom turističkom odredištu cijele Labinštine. Također, istraživanja pokazuju i da turisti koji borave u luksuznijim apartmanima podalje od obale, a što je slučaj upravo s novim zonama na području grada Labina koje su predmet ove Studije, znatno manje koriste plažni prostor od gostiju koji borave u privatnom smještaju i apartmanima niže kategorije u neposrednoj obalnoj zoni, odnosno Rabcu. Dužni smo napomenuti i da svrha studija prihvatnog kapaciteta nije ograničavanje razvoja, nego primarno ukazivanje na ključna razvojna ograničenja, odnosno tzv. 'uska' grla te prijedlog rješenja tih problema. Na taj način su rađene i studija za grad Crikvenicu i studija za Splitsko-dalmatinsku županiju i studija za grad Labin, kod koje je utvrđeno da (za razliku od Crikvenice) plažni prostor nije ograničavajući faktor razvoja.

EUROSTAT izvještaj odnosi se na male hotele koji nisu zamijećeni u Rapcu. Potrebno je razlikovati male hotele od apartmana odnosno tzv. nekomercijalnog smještaja.

Studija ne umanjuje važnost i značenje zaštićenog područja prirode – zaštićenog krajolika.

Obrazac za sudjelovanje u postupku savjetovanja s javnošću

Holcim u Hrvatskoj

Br. 10

OBRAZAC sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina

Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje:

Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina

Nositelj izrade akta/dokumenta:

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju

Početak savjetovanja: 01.08.2018.

Završetak savjetovanja: 31.08.2018. Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje) Holcim (Hrvatska) d.o.o. tvornica cementa u Koromačnu i kamenolom u Šumberu
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)
Interes: gospodarstvo, proizvodnja od 1926. godine 208 zaposlenika u Koromačnu i Šumberu, od kojih 87 plaća prireze Gradu Labinu
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja) Virmna Višković Agušaj, predsjednica Uprave
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta

Holcim u Hrvatskoj uključio se u ovo savjetovanje s javnošću kao poslodavac koji radi od 1926. godine, čiji zaposlenici na kolektivnom ugovoru u Istri 12 mjeseci u godini dobivaju prosječnu plaću 9.862 kn bruto na kolektivnom ugovoru, koji je masu plaća 2018. godine povećao za 6%, koji surađuje sa više od 1.000 dobavljača za čije proizvode i usluge plaća oko 200 milijuna kn godišnje, dok za naknade, poreze i prireze javnom sektoru doprinosi sa 60 milijuna kn. U savjetovanje smo se uključili jer tekst Studije na nekoliko mjesta tjera na odabir „ili turizam ili industrija“. Smatramo da službeni dokumenti svakog grada koji teži održivom razvoju, umjesto izjava „bolje turizam nego industrija“ trebaju biti uključivi i pronaći način za uravnoteženo gospodarstvo.

Na taj bi se način ostvario i cilj Grada Labina: „Razvojni prioritet 1.2. Stvoriti izvrsnu poslovnu klimu za razvoj poduzetništva i privlačenje investicija u Gradu Labinu i Labinštini (“Labin – grad prijatelj poduzetnika i investitora““ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 57).

Naravno, Holcim podražava razvoj turizma. Upravo iz tog razloga, svoje poslovanje prilagođavamo na način da omogućimo razvoj turizma na području na kojem djelujemo. Nastavno na taj temelj, u nastavku donosimo argumente koji objašnjavaju zbog čega se neko gospodarstvo ne može temeljiti samo na turizmu.

Str. 1 Studije – „postavlja se pitanje optimalnog razvoja Grada Labina koji svoj ukupni gospodarski razvoj u velikoj mjeri temelji na razvoju turizma.“

Struktura gospodarstva Grada Labina 2015. godine: po broju zaposlenih prema satima rada „najviše zaposlenih zabilježeno je kod poduzetnika registriranih u djelatnosti prerađivačke industrije (21,45% ukupnog broja zaposlenih u svim djelatnostima u 2015. godini), iako su kretanja broja poduzetnika i zaposlenih u toj djelatnosti posljednjih nekoliko godina negativna. Prema broju zaposlenih slijede djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (13,90%) te djelatnost građevinarstva (13,12%).“ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 19).

„U prerađivačkoj industriji ostvarivala se glavina prihoda od poduzetničkih djelatnosti do 2014. godine, pa su poduzetnici iz te djelatnosti u 2014. godini ostvarili 62,20% prihoda ukupno ostvarenih u svim poduzetničkim djelatnostima. U 2015. godini smanjio se udio prihoda ostvarenog u prerađivačkoj industriji na 24,72%.“ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 20).

Nadalje, struktura ukupnog prihoda Istarske županije u 2017. godini je sljedeća: prerađivačka industrija zauzima 26%, trgovina 21%, a turizam 19%. (izvor: HGK Komora Pula)

Str. 139 Studije - „Razvoj turizma na području Grada Labina dodatno je opterećen i industrijskim postrojenjima“

„Prosječna potrošnja turista u Hrvatskoj je značajno ispod potrošnje u ostalim EU zemljama, djelomično zbog nižih cijena. Turistička potrošnja uvelike je određena cijenama turističkih usluga kao i modelom turizma. Model "sunce i more" uglavnom rezultira nižim razinama potrošnje.“ Izvor: Izvještaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 4)

„U Hrvatskoj su prosječno 45% zaposlenika u turizmu - sezonski radnici – to je najveći postotak od svih drugih zemalja EU. Izvor: Izvještaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 3)

Prijedlog: S obzirom da gornji citati raznih izvora kažu da Labin i Istra prvenstveno prihode ostvaruje kroz prerađivačku industriju, da je potrošnja „sunce i more“ turista manja od pažljivo osmišljenih modela turizma i da niti jedna druga zemlja u EU nema toliko sezonskih radnika u turizmu, predložili bismo da Studija umjesto izjave da „industrijska postrojenja opterećuju razvoj turizma“ potaknu dijalog - kako uložiti u spajanje turizma i industrije? U spajanje koje nam omogućava dobru ravnotežu između različitih djelatnosti, dobru zaposlenost cijele godine i ono što je turizmu važno – zanimljivi proizvod koji privlači posjetitelje izvan srpnja i kolovoza.

Da je to moguće, vidljivo je iz ovih primjera, a ima ih nebrojeno više:

- iz marketinškog plana razvoja turizma njemačke industrijske regije Ruhr (poveznica), ili
- kroz osmišljeni program posjeta poduzetnicima austrijske regije Štajerske, koja sebe naziva zelenim srcem Austrije, a istovremeno s ponosom ističu što je sve „made in Styria“, (poveznica), ili
- u Austriji tvornica cementa Retznei koja se nalazi u brdovitom vinorodnom području, gdje skoro svaka kuća ima vinograd, proizvodnju vina, iznajmljivanje soba i male gostionice, na nekoliko kilometara od tvornice cementa koja je iste veličine kao i Koromačno (poveznica).

Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)

Str. 56 Studije – „Na nešto slabiju valorizaciju turističkih resursa grada Labina i okolnih područja Labinštine u odnosu na druge dijelove Istre utjecala je i snažna industrijska orijentacija, odnosno postojanje dva velika industrijska pogona termoelektrana u Plominu i tvornica 'Rockwool' u Potpićanu.“

Smatramo da industrija na području Labina omogućava stabilnost u gospodarstvu i to treba sačuvati iz tri razloga:

- jer proizvodnja omogućava stvaranje prihoda kroz 12 mjeseci,
- jer (konkretno Holcim) svake godine od 1.000 dobavljača nabavi proizvoda i usluga u vrijednosti oko 200 milijuna kn (oko 90% od toga su dobavljači iz Hrvatske) te isplati oko 50 milijuna kn plaća,
- jer održivi turizam (između ostalog) znači i produljenje trajanja sezone u postojećim objektima, a ne povećanje kapaciteta u dva mjeseca.

Eurostat graf pokazuje koliko Hrvatska svoj turizam više temelji na 7. i 8. mjesecu od ostalih mediteranskih zemalja Malte, Španjolske, Cipra, Italije i Grčke (izvor: Izvještaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 3):

Prijedlog: ako kao zajednica želimo održivi razvoj, vodit ćemo računa o razvoju različitih segmenata gospodarstva kako bismo ostvarili najveću dobrobit Labina i okolice.

Nezavisni zajedno su u procesu savjetovanja na gornji citat (str. 56 Studije) dostavili pitanje o utjecaju gorivog otpada u procesu proizvodnje cementa na kvalitetu zraka.

Odgovor Holcima: 41% iznosi prosjek korištenja zamjenskih goriva u tvornicama cementa u 27 zemalja EU, austrijske tvornice cementa umjesto uvoza ugljena i petrol koks koriste više od 90% otpada. Proces uporabe otpada u procesu proizvodnje cementa je vrlo detaljno propisan kako bi omogućio da sve emisije budu ispod propisanih granica. Podaci o mjerenjima dostupni su u svakom trenutku na www.istrazrak.hr – mjerne postaje (direktna poveznica na Koromačno ovdje). Pregled emisija Holcimove tvornice u Koromačnu od 2004. do 2015. godine može se pogledati u Izvješću o održivosti, str. 28 i 29 (poveznica).

Str. 106 – „Postoje i potencijalno pozitivni aspekti razvoja turizma - da nisu izgrađeni turistički objekti te prateća infrastruktura, potencijalno bi bila veća šteta po okoliš i pejzaž od industrijskih postrojenja koja bi se alternativno izgradila na istom prostoru kao što su cementare, rafinerije, kemijske tvornice, proizvođačke hale sa njihovim vrlo štetnim otpadom proizvodnih procesa (radioaktivna šljaka, azbestna prašina, dim, cementna prašina i sl.) što bi višestruko teže ugrozilo tlo, zrak, vode a time i čovjeka.“

Prijedlog: Studija bi trebala biti temeljena na kvantificiranim pokazateljima. Naime, danas kad se u svijetu sve više govori o opterećenju kojeg turizam ima na okoliš, izjavu „potencijalno bi bila veća šteta po okoliš“ kad bi se izgradili proizvodi pogoni treba kvantificirati. Podaci o utjecaju Holcima u Hrvatskoj na okoliš kvantificirani su i dostupni u svakom trenutku na www.istrazrak.hr – mjerne postaje (direktna Hrvatska poveznica na Koromačno ovdje) i u Izvješću o održivosti (poveznica).

Dodatno bismo, kao proizvođač, u nastavku željeli naglasiti zašto je za zajednicu opasno sve karte ulagati u turizam, te stoga navodimo citate iz raznih izvora:

„Ovogodišnji rezultati turističke sezone za prvih sedam mjeseci možda pomalo i iznenađuju one neupućene, no u malom biseru istočne obale Istre, Labinu, odnosno Rapcu uopće nisu iznenađeni postignutim. Naime, ova destinacija obara rekorde te je prva u Istri, a treća u Hrvatskoj po ostvarenom povećanju broja noćenja i dolazaka ove godine, odmah iza Vira i Zagreba.“ (izvor: Labin.com).

„Već godinama se oslanjamo na prihode od turizma koji doslovno spašavaju Državu od bankrota, alarm koji dugo vrišti da nešto definitivno ne štima s hrvatskim gospodarstvom, no i dalje nema pravog odgovora i reakcije. (izvor: hrturizam.hr).

„Optimalno bi bilo da je udio turizma do maksimalnih 5 posto, no glavni problem nije turizam nego što svi drugi sektori nisu na puno boljoj razni. Pogotovo proizvodnja i izvoz koji bi uz turizma (cjelogodišnji) trebali biti naše glavne gospodarske grane. Udio turizma u Hrvatskoj je 18,1 posto i daleko je najviši u Europi. Recimo, jedna Njemačka ima udio od 1,1 posto u odnosu na BDP, Italija 2,2 posto, Francuska 1,9, UK 1,6 Španjolska 4,7%.“ (izvor: hrturizam.hr).

„U svim zemljama koje su istovremeno turističke i razvijene BDP je daleko viši od hrvatskog, ali su mu sastavnice zdravije. Prosjek BDP-a u EU je 37.852 dolara po stanovniku, s ukupnim udjelom turizma od 13 posto, ostatak pripada industriji i brojnim uz turizam nevezanim uslugama.“ (Izvor: jutarnji.hr).

„Župan Flego rekao je kako mnogi Istru doživljavaju samo kao turističku destinaciju. „U strukturi našeg BDP-a turizam je na trećem mjestu. Na prvom mjestu je proizvodnja, drugom trgovina i na trećem turizam.“ (Izvor: istra-istria.hr).

„Turistički intezitet (broj noćenja po stanovniku) 2011. godine u Hrvatskoj je bio 8,9 noćenja po stanovniku dok je prosjek 27 zemalja EU 4,9 noćenja. Po tom smo indikatoru na četvrtom mjestu od EU 27, iznad nas su Austrija 12 noćenja po stanovniku, Cipar sa 17 noćenja po stanovniku i Malta sa 18 noćenja po stanovniku“ (Izvor: Državni zavod za statistiku, Izvanredna izdanja, Statistička slika Hrvatske u Europskoj uniji, str. 123)

Prijedlog: izmijeniti retoriku u Studiji na način da se naglasi važnost održive strukture gospodarstva, koja cjelokupnoj zajednici donosi dugoročnu korist.

Str. 106 – „nastaje i zbog povećanih količina komunalnog otpada koje turisti stvaraju.“

Prijedlog: U Studiji je potrebno izračunati tj. kvantificirati utjecaj povećanja prihvatnog kapaciteta na količinu komunalnog otpada.

Str. 107 – „Prevelika koncentracija cestovnih motornih vozila u destinaciji ljeti kad vladaju vrućine i stabilne vremenske prilike, izazivaju vezane negativne učinke po okoliš i ljudsko zdravlje.“

Prijedlog: Potrebno kvantificirati.

Str. 107 – „Zrak na području cijelog Grada Labina danas je u najvećoj mjeri je čist ili neznatno onečišćen iako u relativnoj blizini postoje izvori velikog onečišćenja zraka“.

Str. 108 – „Trenutno ne postoji sustavni monitoring kakvoće tla i zraka“ i sve do kraja 108. stranice.

Str. 140 – „okoliš destinacije je ipak pod izravnim opterećenjem toksičnih elemenata“

Prijedlog: Pojasniti na što se misli, jer je zrak prve kvalitete, sustavni monitoring postoji, sa kvantificiranim kontinuiranim mjerenjima, dostupno na:

Godišnji izvještaji: <https://www.istra-istria.hr/index.php?id=2403>

Satna i dnevna mjerenja / Mjerne postaje u IŽ: <http://www.istrazrak.hr/>

Holcim, pregled od 2004. do 2015. godine, str. 28 i 29:

https://www.holcim.hr/sites/croatia/files/documents/Holcim_Hrvatska_Izvjestaj_o_odrzivosti_2016_web.pdf

Str. 106 Studije – „Isto tako ne zna se mjera do koje će turističke destinacije omogućiti pristup svojim prirodnim resursima te do koje će mjere transformirati svoje prirodne resurse u turističke atrakcije.“

Prijedlog: Ovo je ključno pitanje i zato u Studiji ne smije ostati retoričko - Studija za Grad Labin treba dati konkretan odgovor na ovo pitanje i iz toga onda donijeti zaključak o brojki prihvatnog kapaciteta. Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja

Prihvaćamo i slažemo se u potpunosti sa obrazloženjima i navodima koji idu u cilju potvrde da nije dobro da se razvoj gospodarstva temelji samo ili većim dijelom na turizmu. Činjenica je da se Labin u prošlosti u odnosu na zapadnu Istru više pozicionirao kao područje sa jakom industrijom i malim udjelom turizma. Promjena se desila nakon devedesetih i

osamostaljenja Republike Hrvatske kada je područje Labinštine bilo u dubokoj krizi , kada su propale mnoge tvrtke i kada smo imali veliku nezaposlenost. U tom trenutku razvoj turizma je krenuo uzlaznom putanjom. Međutim unatoč tome Grad Labin i dalje teži imati uravnoteženi razvoj u kojem neće prevladavati samo turizam već će se u jednakoj mjeri razvijati malo i srednje poduzetništvo. To je smjer u kojem Grad Labin želi ići u svom razvoju što je jasno istaknuto i u Strategiji razvoja Grada Labina 2016 – 2020. Strategija razvoja je strateški dokument kojim Grad Labin određuje ciljeve svog budućeg razvoja dok je SPK samo stručna podloga za izradu prostornih planova.

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Br. 11	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje: Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta: Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	Mladen Bastijanić
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	Mladen Bastijanić
Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta	Studija mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka. Studija se mora temeljiti na točnim ,istinitim podacima a ne na pretpostavkama. Kao djelatnik Vodovoda, nisam mogao da ne uočim informacije koje su neistinite, iskrivljeno prikazuju sadašnje stanje, ili su pak zastarjele. Kao takve, ne mogu biti vjerodostojan strateški dokument koji bi studija prihvatnih kapaciteta trebala biti.
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)	Svoje komentare i primjedbe (označeno "•") dajem na tekst u navodnicima koji je citiran iz studije po broju stranice dokumenta u izvornom obliku. 5.1.1 Stanje vodoopskrbe <ul style="list-style-type: none"> - str. 73: "Opskrba pitkom vodom za grad Labin vrši se iz vodospreme Breg kapaciteta 4.000 m3 s pozicije 288 m.n.v. preko dva cjevovoda..." ● Opskrba se vrši preko jednog cjevovoda fi 400. - str. 73: " Pretpostavlja se da su ukupni gubici u sustavu vodoopskrbe oko 25%." ● Gubici su veći. - str.74: "U planu je povezivanje vodoopskrbnog sustava Grada Labina s vodovodom Pula i Istarskim vodovodom kako bi se vodoopskrba održala stabilnom u budućim planiranim gospodarskim aktivnostima, ali prvenstveno kako bi se osigurala nesmetana vodoopskrba postojećih potrošača." ● Nisam upoznat sa takvim informacijama. Za takvo udruživanje trebala bi prethodno uslijediti valjana studija koja bi razmotrila brojne parametre, zbog čega vaše navođenje "nesmetane vodoopskrbe" zasigurno nije razlog tome.

	<ul style="list-style-type: none"> - str. 74: " Projektom „Modernizacija sustava vodoopskrbe“ predviđena je zamjena postojećeg načina dezinfekcije vode za ljudsku potrošnju novom ekološki certificiranom tehnologijom." • To je stari podatak. Sustav o kojem govorite je na snazi od 2016.g. Ove godine se dogodio jedan incident u kojem je jedan djelatnik Vodovoda mogao izgubiti život. Sreća i iskustvo bili su na njegovoj strani, jer je sustav na pogrešan način predstavljen djelatnicima. <p>5.1.2 Energetski sustav</p> <p>- str. 75: " U naseljima Labin i Presika potrošnja plina je danas jedino u obliku ukapljenog naftnog plina u bocama, kontejnerima, stabilnim spremnicima i punionicama autoplina."</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ne spominju se ostala naselja, kao da ne postoje - nepotpuna informacija. <p>5.3.3 Zaštita tla i zraka</p> <p>- str.107: " Očekivanim prelaskom termoelektrane na korištenje plina kao pogonske energije taj bi izvor prašine bio trajno eliminiran."</p> <ul style="list-style-type: none"> • To je pretpostavka, daleko od realizacije, s obzirom na trenutna zbivanja vezano za TE Plomin 1. Nedostaju aktualne informacije. <p>5.3.4 Zaštita voda – str 108.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U ovom se poglavlju ne spominje zaštita Krapanskog potoka koji je najveći zagađivač otpadnih voda na Labinštini. - Str. 109: "... ugrožena su izvorišta pitke vode u dolini Raše (Rakonek, Bolobani i Sv. Antun),..." • Studija ne spominje dva glavna izvorišta: F.Gaia i Kokoti ! • Spominju se izvori Rakonek - koji je Pulski izvor, spominje se Bolobani koji nije niti kaptiran i spominje se izvor Sv.Anton koji još nije dovršen i nije u upotrebi.
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	31.08.2018.
<p>Podaci o stanju infrastrukture, njihovim kapacitetima dobiveni su od nadležnih tijela. SPK samo navodi dobivene podatke od strane javno pravnih tijela a ne dava rješenja za pojedinu infrastrukturu. Opremljenost područja Grada potrebnom infrastrukturom planira se putem prostornih planova ovisno o planiranim potrebama i razvojnim ciljevima.</p>	

Odgovore na zaprimljena očitovanja sastavili:

Jasenka kranjčević, Zoran Klarić, Dubravko Milojević